Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

i

Herlufsholms lærde Skole

i Juni og Juli 1890.

Indbydelsesskrift

til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

i

Herlufsholms lærde Skole

i Juni og Juli 1890.

I. Betænkning afgiven til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af Rektor, Dr. phil. Joh. Forchhammer.

II. Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten i Skoleaaret 1889—90. Af Rektor, Dr. Joh. Forchhammer.

NÆSTVED.
A. C. Bangs Enkes Bogtrykkeri.

Betænkning

afgiven til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet

af Rektor, Dr. phil. Joh. Forchhammer.

De alvorlige Klager over Fagenes Trængsel og Disciplenes Overbebyrdelse i den lærde Skole førte i Aaret 1871 til Latinskolens Spaltning i en klassisk og en real Afdeling. Tvedelingen var et Kompromis, som ikke fuldtud tiltalte nogen, men Klagerne over Overbebyrdelse ere dog saa temmelig forstummede, og det maa ikke glemmes.

Tvedelingens Ulemper ere ofte udhævede: den tidlige Adskillelse mellem dem, der skulle lære Græsk og dem, der ikke skulle det — manglende mathematiske Kundskaber paa den klassiske Side — manglende sprogligt Indhold paa den reale Side. Den første Ulempe lader sig ikke nægte og kan kun rettes ved Ophævelse eller i hvert Fald ved Udsættelse af Tvedelingen. Den, som har valgt galt, maa senere bøde derfor og gjennem en Tillægsexamen indhente det forsømte. Men denne Ulempes Betydning er dog betydelig overdrevet. Valget behøver ikke at gjøres i Blinde: der er allerede i den Alder, da Delingen maa foretages, stærke Indicier for, i hvad Retning en Drengs Begavelse gaar, og er der alvorlig Tvivl, bør det ubetinget tilraades at vælge den klassiske Side, alene af den Grund, at det er meget let at gaa fra denne Side over til den reale efter et, ja efter to Aars Forløb, ved Udgangen af tredje, ja af

fjerde Klasse, medens den omvendte Overgang er forbunden med betydelige Vanskeligheder.

De manglende mathematiske Kundskaber føles paa den klassiske Side i femte og sjette Klasse ved Undervisningen i Astronomi og Naturlære, der kommer til at sveve i Luften og ikke kan bringe det tilsigtede Udbytte; men af langt større Betydning med Hensyn til den almindelige Dannelse forekommer mig den Anke, at den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling altfor meget er en Fagskole, at den mangler et virkelig dannende sprogligt Indhold.

Tvedelingen har nu bestaaet længe nok, til at man maatte kunne dømme om Resultaterne af de to Afdelinger i Skolen og ved Universitetet. Jeg tager neppe fejl, naar jeg siger, at den danske Stil, der er et af de bedste Beviser paa Modenhed og Dannelse, gjennemgaaende skrives bedst af Disciplene paa den sproglig-historiske Side. At sammenligne Studenterne af de to Retninger ved Universitetet er maaske vanskeligt, da hver Afdeling i Reglen gaar sin Vej. Imidlertid er det dog muligt paa et Punkt. Det vilde være meget interessant at faa en Udtalelse fra Professorerne ved det lægevidenskabelige Fakultet — det eneste, der omtrent ligeligt rekruteres fra begge Sider —, om der i almindelig videnskabelig Dannelse (ikke i særlig Fagdygtighed) kan spores nogen kjendelig Forskjel mellem de studerende, der have gjennemgaaet den klassiske Afdeling, og dem, der have gjennemgaaet den mathematisk-naturvidenskabelige. En saadan Udtalelse vilde være af væsentlig Betydning med Hensyn til Besvarelsen af Spørgsmaalet om, i hvilken Retning en Forandring helst maatte gaa, hvis Tvedelingen skulde opgives.

At den nuværende Ordning af den lærde Skole, Loven af 1ste April 1871, trænger til Revision, ere alle enige om. Skade, at der i Loven er optaget saa megen Detail, at en lempelig Forandring ikke har kunnet foretages ad administrativ Vej; ellers er det min Overbevisning, at der for længe siden var bleven raadet Bod paa de værste Mangler; Tanken om helt at opgive Tvedelingen vilde da ikke have traadt frem med den Styrke, som den nu gjør, da man synes at have glemt alle de Ulemper, der heftede ved den tidligere Ordning og som netop fremkaldte Tvedelingen.

Skal Tvedelingen helt opgives, uden at man vender tilbage til den forrige Fagtrængsel og Overbebyrdelse, er det klart, at Noget maa ofres. Men hvad? Deri ligger Vanskeligheden. Paa den ene Side vil det høje Ministerium ofre den særlige mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling. Denne Afdeling har hidtil indtaget en Slags Undtagelsesstilling; den findes ikke ved alle Statsskoler, og i de Skoler, hvor den findes, har Tilgangen til den klassiske Side dog altid været størst. — I Aaret 1888 dimitteredes af 403 Studenter 322 paa den sproglig-historiske, 81 paa den mathematisk-naturvidenskabelige Side. — Imidlertid vilde jeg dog beklage, om denne Afdeling skulde gaa ind: tilstrækkelig reformeret vil den danne en passende Adgang til den polytekniske Skole, til Officersstillingen og være en god Forskole til allehaande praktiske Sysler; at det derimod er den heldigste Forskole for vordende Læger, tvivler jeg om. Som alt nyt, skal denne Afdeling have Tid til at vinde Anerkjendelse; men saavidt jeg ved, have netop nu flere lærde Skoler søgt om Tilladelse til at faa den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling ved Siden af

den sproglig-historiske. Til Gjengjæld er det saa det høje Ministeriums Mening at gjenindføre Mathematik i de to øverste Klasser for alle Disciple; men for at gjøre dette muligt, mener Ministeriet, at det kunde forsvares at udskyde Græsk og Oldnordisk af Skolen.

Hvad Oldnordisk angaar, kan jeg være enig med Ministeriet i, at der neppe nogensinde har været tilstrækkelig Grund til at indføre dette Sprog i den lærde Skole. Jeg tør vel ikke paastaa, at Undervisningen i Oldnordisk er ganske uden al Betydning; men Udbyttet er overvejende formelt. En svær Grammatik skal læres, og det tager en uforholdsmæssig Tid. Den Aandsgymnastik, som Grammatiklæsningen i og for sig giver, er allerede opnaaet gjennem Læsningen af latinsk og græsk Grammatik, og det Udbytte, den islandske Grammatik giver for en dybere Forstaaelse af vort Modersmaal, svarer ikke til den derpaa anvendte Tid. Skulde Undervisningen i Oldnordisk bære aandelig Frugt, maatte der i selve Skoleaarene være læst saa meget af de islandske Sagaer eller Norges Kongehistorie, at Livet paa Island eller i Norge derigjennem traadte levende frem for Disciplenes Bevidsthed, men saa vidt naar man ikke i Skolen; man standser, hvor det virkelig aandsdannende Udbytte skulde begynde. Hvis derimod Latin og Græsk en Gang skulde forsvinde fra den lærde Skole, saa vilde det oldnordiske Sprogs Aktier stige; men saa vilde ikke blot Latinskolens, men den lærde Skoles Dødsdom være fældet.

Jeg kan saaledes følge Ministeriet til Afskaffelsen af Oldnordisk som Skolefag. Derved vilde det være muligt at give den sproglige Side to ugentlige Timer i de to sidste Aar til at lære den Mathematik, som maatte

anses for nødvendig til bedre Forstaaelse af Naturlære og Astronomi, og de samme to Timer vilde i Forening med de to Timer, som nu haves paa den mathematiske Side ledige til Styrkelse af den sproglige Undervisning, kunne afgive fire ugentlige Timer til fortsat Latinundervisning.

Islands Kulturudvikling var højst ensidig og har ikke havt nogen verdenshistorisk Betydning. Ganske anderledes forholder det sig med Grækernes. To Gange har den græske Aand holdt sit Sejrstog gjennem Evropa: første Gang i Oldtiden, da det overvundne Grækenland overvandt Romerne og satte sit Præg paa deres Literatur og Kunst og gjorde det latinske Sprog skikket til at bære Vestevropas Kultur oppe gjennem Barbariets mørke Aarhundreder, og anden Gang, da ved Udgangen af Middelalderen en ny Aandsstrøm fra det døende græske Rige udgjød sig over Evropa og bragte Plato til Firenze og Rom og det nye Testamente til Wittenberg og Genf. Anden Gang gav den græske Aand de følgende Aarhundreder deres Præg, og indtil denne Dag er hele det evropæiske Kulturliv gjennemsyret deraf. Der maa dog være noget vidunderligt aandsdannende ved en Literatur og Kunst, der saaledes kan befrugte og opdrage hele Folk gjennem mange Aarhundreder.

Det høje Ministerium mener ogsaa, at det vilde være af stor Betydning for Disciplenes Udvikling, om det var muligt at give en saa grundig Undervisning i Græsk, at der for Flertallets Vedkommende var nogen rimelig Udsigt til, at de ogsaa i deres senere Liv kunde forstaa en lettere græsk Bog; men noget saadant, mener

Ministeriet, kan ikke ventes, dertil er Undervisningstiden for kort, og den kan ikke forlænges.

At Flertallet af de Studerende ikke fortsætte deres klassiske Læsning i deres senere Liv, er vistnok en Kjendsgjerning; men at en jevn flink Student ikke skulde kunne forstaa en lettere græsk Bog, vel at mærke, naar han vil bruge sit Lexikon og ikke vil betragte det som ren Morskabslæsning, tror jeg er for meget sagt. En flink Theolog vedligeholder dog uden synderlig Vanskelighed sit Kjendskab til det græske Sprog gjennem Læsningen af det nye Testamente, og hvorfor skulde saa ikke andre Studenter, der kunde ønske at læse den hellige Skrift i Grundsproget, kunne gjøre det? Skulde Historikeren ikke forholdsvis let kunne læse en græsk Historieskriver, Philosophen sin Plato paa Grundsproget? Men de fleste Studenter ere saa optagne af deres Specialstudium og i deres ledige Tider af Nutidens rige Literatur og brændende Spørgsmaal — og dertil er Intet at sige —, at det ikke falder dem ind at søge tilbage til de gamle Forfattere, hverken i Grundsproget eller i Oversættelse, og naar de saa maaske efter 10 Aars Forløb slaa op i en græsk Bog, ser Alt dem saa fremmed og uforstaaeligt ud; men er det mere end en flygtig Grille, er der en virkelig Trang til at forny og udvide det gamle Bekjendtskab med den græske Literatur, da vil den Student, der en Gang har kunnet noget Græsk, saaledes som Skolen kan lære ham det, nok finde, at han uden stort Besvær kan forstaa den græske Bog, som det virkeligt er ham om at gjøre at ville tilegne sig.

Men den Kjendsgjerning, at de fleste Studerende ikke fortsætte deres klassiske Læsning — det gjælder

nemlig ligesaa fuldt om Latin som om Græsk — er den ikke allerede i og for sig et Bevis for, at Latinskolen har overlevet sig selv? Hvad Nytte har man af det meget Latin og Græsk? I vore praktiske Tider vil man have et Udbytte, man kan tage og føle paa, og i vort Jernbaneaarhundrede skal Alt komme i en Fart. Det er vor Tids store pædagogiske Ulykke, at man ikke forstaar Værdien af den stille Vext. Skal man have Gavn af den legemlige Føde, maa man spise langsomt og tygge Maden godt. Saaledes ogsaa med den aandelige Føde. Man maa navnlig i Begyndelsen gaa roligt fremad. Under det sindige Arbejde udvikle Aandens Kræfter sig sundt. Hastværksarbejde skaber en nervøs Slægt. Det er ikke det Afgjørende ved Undervisningen i de klassiske Sprog, hvor meget positivt Sprogstof man beholder i det senere Liv, uagtet det naturligvis ogsaa har sin Betydning, men hvor meget man under Arbejdet kan optage og fordøje, hvor meget selve Arbejdet bidrager til at modne og udvikle Aanden. Lad os tage et Exempel fra en anden Sfære. Skulde kun de Disciple lære Logarithmeregning, som faa Gavn deraf senere i Livet, vilde den jo være ganske overflødig paa den klassiske Side. Hvor mange Studenter kunne 10 Aar efter at de have taget fjerde Klasses Examen, bruge en Logarithmetabel? Nej, hvis Logarithmeregningen ikke udviklede en vis Side af Aanden, som har Betydning for Alle, ogsaa for dem, der aldrig ville komme til at benytte denne særlige Færdighed, vilde det være meningsløst at optage den som Led i Skoleundervisningen. Ganske paa samme Maade med Grammatiklæsning og Stilskrivning — de skærpe Tænkningen og modne Aanden; men Forfatterlæsningen med den dertil

hørende Syslen med hele Oldtidslivet, med Literatur og Kunst, ikke blot modner Aanden, men tilfører den et fyldigt og mangesidet Indhold, en Skat, der omsat i gangbar Mønt er kommen de svundne Slægter og kan komme den nuværende og de fremtidige tilgode.

Det høje Ministerium synes jo ogsaa at indrømme Undervisningen i Græsk i og for sig en stor dannende Betydning, men mener kun, at Undervisningstiden er for kort, og at den ikke kan forlænges. Ja, hvis man afbrød Undervisningen ved Udgangen af fjerde Klasse — efter 2 Aars Forløb — vilde Udbyttet blive rent formelt. Den græske Grammatik er svær; man vilde netop have arbejdet sig gjennem Formlæren og staa paa det Punkt, hvor man skulde tage fat paa den egentlige Forfatterlæsning. Men nu fortsættes jo den græske Undervisning endnu i 2 Aar med et ikke ganske ringe Timetal. Grammatiken kan man ganske vist ikke helt lade ligge; men Forfatterlæsningen bliver dog Hovedsagen, og under en dygtig Lærers Vejledning vil den græske Aand, som den møder os hos de bedste Forfattere, kunne virke i al Stilhed paa de Unge, ofte uden at de ere sig det selv bevidst. Thi ligesom den legemlige Føde, uden at man er sig det bevidst, gaar over i Legemet og styrker Muskler og Benbygning, saaledes er netop de to sidste Skoleaars Læsning, fornuftig valgt, den, der mest bidrager til at skærpe Tænkningen og modne Aanden, og til det sidste giver Undervisningen i Græsk et forholdsvis stort Bidrag. Der skulde en saare haard Tvang til at nøde mig til at give Slip paa Græsk som Undervisningsfag i den lærde Skole. Ministeriet siger, at Undervisningstiden ikke kan forlænges. Det er vel saa, naar man ikke vil gjenindføre

den philologisk-philosophiske anden Examen, som man i mine Studenteraar tog ved Universitetet, eller lade en philosophisk Professor docere en af Platos større Dialoger for de unge Russer i Stedet for eller ved Siden af den Philosophi, der nu gives; men en Udvidelse af det græske Timetal i de to øverste Klasser var vel ikke umulig. Det er en Tanke, som oftere lejlighedsvis er fremkommen, men aldrig er bleven Gjenstand for alvorlig Prøve: at indskrænke Latinundervisningen i Overskolen og gjøre den fælles for begge Afdelinger, og saa forøge de græske Timer og flytte Hovedvægten over til den græske Literatur. Et saadant Forslag synes at maatte kunne tiltale det høje Ministerium, hvis det fastholder sin Erkjendelse af den Betydning, en udvidet Undervisning i Græsk vilde have for Disciplenes Udvikling. Det nuværende Forslag gaar tilsyneladende ud paa at ophæve den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling; men i Virkeligheden bliver det den klassiske Dannelse, der gjennem Afskaffelsen af Græsk vil faa sit Dødsstød.*)

Vil Ministeriet virkelig fastholde sin Tanke gjennem et Lovforslag — ikke at søge at reformere Tvedelingen, men at ophæve den og afskaffe Græsken, vilde jeg meget ønske, at Ministeriet kunde undgaa at binde sine Hænder ved at optage alt for mange Detailler, og skulde saa ikke blot Folkethinget, men ogsaa Landsthinget vedtage Lovforslaget og Hans Majestæt give det sin

*) Den, der kan tvivle om, at der, naar Græsken først er forsvunden fra den lærde Skole, vil blive rejst en Storm mod Latinen, kan jeg henvise til den Bevægelse, der for Øjeblikket i Norge og Sverrig er vakt imod Latinundervisningen.

Sanktion, turde det maaske blive tidsnok at afgive Betænkning over, hvorledes Byttet skulde deles. Jeg ønsker i Overskolen hverken flere Timer til Historie eller Fransk, men ganske vist en ugentlig Time mere til Religionsundervisningen (uden at den derfor bliver et Examensfag). I Mellemskolen kunde jeg ønske en Time Religion mere i fjerde Klasse og en Time Geografi og Naturhistorie mere i tredie Klasse, uden at derfor Stoffet blev forøget. Tvertimod er det min Overbevisning, at Stofmængden kunde og burde formindskes noget, saavel i disse to Fag, som i Historie i Overskolen.

Hvad endelig Tiden for Afgangsexamen og Aarsprøverne angaar, foretrækker jeg ubetinget, at Alt bliver ved det Gamle. Den længste Ferie maa nødig dele Skoleaaret, men følge umiddelbart efter dets Afslutning. Aarets korteste Dage, hvor Disciplene maa arbejde ved Lys og kunstig Varme og forholdsvis faa mindre frisk Luft, egne sig ikke til anstrængt Læsning. Der er gjennemsnitlig vist ogsaa mere Sygdom om Vinteren end om Sommeren. En saa varm Sommer, som den, vi har havt i Aar, hører dog heldigvis til Sjældenhederne, og de Pund, Disciplene tabe under det stærke Arbejde i Varmen, lægge de paa igjen i Sommerferiens Hvile.

Efterretninger

om

Herlufsholms Skole og Opdragelsesanstalt

fra Juni 1889 til Juni 1890,

meddelte af

Joh. Forchhammer.

Examina.

Afgangsexamen i 1889. Den skriftlige Prøve for Dimittenderne og fjerde Klasse afholdtes, som forordnet, den 13de, 14de og 15de Juni over de Opgaver, som Ministeriet havde udsendt; den mundtlige Del af Afgangsprøven afholdtes fra den 18de Juni til den 6te Juli. Meddommere ved Afgangsprøven, beskikkede af Ministeriet, vare: Prof., Dr. Gertz i Latin, Græsk og Historie, Prof., Rektor Listov i Engelsk, Overlærer Giede i Fransk, Adjunkt Wittrup i Tysk, Kand. mag. A. Meyer i Mathematik og Kand. mag. A. W. Petersen i Naturlære. I 4de Klasse censurerede Prof. Gertz Latin, Adj. Wittrup Tysk, Laboratorieforstander Grønlund Naturhistorie og Skoledirektør Theisen Geografi.

Til Afgangsprøven indstillede sig 13 Disciple, 7 af den sproglig-historiske, 6 af den mathematisk-naturvidenskabelige Retning. Fjerde Klasses Examen bestode 16 Disciple. Navnene og de særlige Fagkarakterer ville ses af omstaaende Lister.

Afgangsexamen i Juni og Juli 1889.

Dimittendernes Navne af den sproglig-historiske Retning.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Old-nordisk.	Fransk.	Engelsk og *Tysk.	Historie.	Latin skriftlig.	Latin mundtlig i det Læste.	Latin mundtlig ikke læst.	Græsk.	Naturlære.	Points.	Hoved-karakter.
Jørgen E. Jensen	mg.	g+	mg.	mg.	*ug÷	ug÷	mg÷	mg+	mg.	ug÷	mg÷	99	Første.
A. M. Japetus Steenstrup	mg+	mg÷	mg+	mg+	mg.	mg÷	mg÷	mg+	mg.	mg+	mg+	98	Første.
Harald Vilstrup	mg.	mg÷	g+	mg.	mg÷	mg÷	mg÷	ug÷	g.	mg+	g÷	89	Første.
C. Valdemar Weeke	mg÷	mg÷	g+	g+	mg÷	mg+	mg÷	mg.	g.	mg÷	mg.	89	Første.
Wassilli J. E. Svendsen	mg.	g.	g+	mg÷	mg.	tg+	mg.	mg÷	mg÷	mg÷	g+	80	Anden.
Gotfred H. S. Hedemark	mg÷	g+	g+	mg.	g+	g+	g.	g.	mg÷	g.	g.	80	Anden.
Vilhelm Vallø	g.	g+	mg.	mg.	mg.	tg÷	g+	mg+	mg.	mg÷	mg÷	74	Anden.

Dimittendernes Navne af den mathematisk-naturvidensk. Retning.	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Old-nordisk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Arithmetik skriftlig.	Arithmetik mundtlig.	Geometri skriftlig.	Geometri mundtlig.	Mekanisk Physik m. Optik.	Kem. Phys. m. Astron. o. Meteorol.	Points.	Hoved-karakter.
Helge Holst	mg+	mg.	ug÷	mg+	*mg.	ug÷	g+	ug.	mg÷	ug.	ug.	ug.	103	Første.
Lauritz J. Jacobsen	mg÷	mg÷	mg+	mg.	ug÷	ug÷	mg÷	mg.	ug÷	ug.	mg+	ug÷	101	Første.
Hans J. Pedersen	g+	g÷	g.	mg.	mg.	mg÷	g+	mg÷	ug÷	ug.	ug.	mg.	91	Første.
Frits C. L. Magius	g.	mg÷	mg÷	mg÷	g÷	mg.	mg÷	mg÷	ug÷	mg+	mg+	mg+	90	Første.
Carl O. Thorsen	g÷	g+	ug÷	g+	mg+	mg+	g+	mg.	tg+	ug÷	mg+	ug÷	88	Første.
Vilhelm A. L. Andresen	mg÷	ug÷	mg+	g+	mg.	mg+	tg+	mg÷	tg.	mg.	mg÷	mg÷	84	Første.

Aarsproven af IV Klasse i Juni og Juli 1889.

Navne.	Dansk Stil.	Latin.	Fransk.	Tysk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik skriftlig og mundtlig.	Geometri skriftlig og mundtlig.	Naturhistorie.	Græsk.	Naturlære.	Points.
Philip Hage	mg.	mg÷	mg.	mg÷	ug÷	ug.	mg.	ug÷	mg÷	mg.		78
Erik Rode	g.	mg.	mg.	mg÷	ug÷	ug.	mg+	ug÷	g+	mg.		76
Richard Petersen	g.	mg÷	mg.	mg÷	mg.	mg.	g+	mg+	mg+	mg.		72
Nikolaj Møller	mg+	mg÷	g.	mg.	mg+	mg÷	mg.	g+	g+	g.		69
Holger Rothe	mg.	g.	ug.	mg+	g÷	g+	g+	ug.	g.		ug.	68
Lorentz Münter	mg÷	g+	g+	mg÷	mg.	g+	mg.	mg+	mg÷	g.		68
Lars Hansen	mg÷	g.	mg.	g+	ug÷	mg+	mg÷	g+	g+	g+		67
Poul Koch	mg.	g÷	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g÷	mg+	g+		66
Viggo Ritzau	mg÷	mg.	mg.	mg÷	tg÷	mg÷	mg.	g+	mg.	mg+		65
Palle Bruun	mg.	tg+	mg÷	mg÷	mg÷	g÷	ug.	ug.	mg+		ug÷	65
Christian Voigt	g+	tg+	mg÷	g.	g.	mg÷	mg.	ug.	mg÷		mg.	61
Carl Dibbern	g.	tg+	g.	g.	mg÷	g.	mg÷	mg÷	mg.		mg÷	57
Birger Hoff	g+	g÷	mg÷	mg+	mg÷	mg.	g.	tg+	g.	g÷		56
Sofus Claussen	mg÷	tg+	mg÷	mg÷	mg÷	mg.	g÷	tg+	g+	g+		54
Lars Madsen	g.	tg÷	g+	g.	mg+	mg÷	mg+	g+	mg.		g+	52
Carl Vett	g÷	tg÷	g+	mg÷	mg+	mg.	g+	tg.	g.		g+	44

Skolens Aarsprøve afholdtes i 1889 med den Fordeling af Fag og Klasser, som findes anført i forrige Aars Indbydelsesskrift. Efter Aarsprøvens Slutning opflyttedes 13 af 5te Klasses 15 Disciple, fra 4de Klasse 14 af 17, fra 3die Klasse 11 af 14, fra 2den Klasse alle 20, fra 1ste 12 af 15, fra Forberedelsesklassen 9 af 11.

Halvaarsprøven afholdtes i December. Den var en fuldstændig Prøve for VI, V og IV Klasses Vedkommende, ordnet som Afgangs- og Aarsprøven. I de andre Klasser var Prøven overvejende eller udelukkende skriftlig.

Tirsdag den 15de April inspicerede Gymnastikinspektøren Hr. Oberstlieutenant Amsinck Gymnastikundervisningen i samtlige Klasser.

Mandag den 5te Maj inspicerede Sanginspektøren Hr. Kantor Sanne Sangundervisningen i samtlige Klasser.

Skolens Overbestyrelse.

I Anledning af en fra Forstanderen under 28de Februar 1890 til Hans Excellence Konsejlspræsidenten sket Henvendelse, er der i Overensstemmelse hermed under 22de Marts 1890 tilskrevet Forstanderen saaledes:

> „Paa min derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen ved Allerhøjeste Resolution af 22de d. M. allernaadigst at bifalde, at der til Herlufsholms Skoles urørlige Grundfond vil være at henlægge

1°. det Kapitalbeløb, der af de ved Salget af Skolens Bøndergods indvundne Kjøbesummer hidtil er henlagt til Forstanderens Disposition,

2°. de fulde Kjøbesummer, der maatte indkomme ved fremtidige Salg af det Skolen tilhørende Bøndergods, saavel det over, som det under 1 Tønde Hartkorn, og

3°. en halv Procent aarlig af de til Grundfonden henlagte Kapitalers Paalydende ved Regnskabsaarets Slutning, hvilket Oplæg dog, saa længe der endnu indestaar over 100,000 Kr. rentefri i Skolens Bøndergods, indskrænkes til en fjerdedel Procent aarlig.

Dette har jeg ikke villet undlade tjenstligst at meddele Hr. Forstanderen til behagelig Efterretning og videre fornøden Foranstaltning under Henvisning til Deres behagelige Skrivelse af 28de f. M., idet jeg lige tjenstligt skal tilføje, at det samlede Ministerium efter Erhvervelsen af ovennævnte Allerhøjeste Resolution og i Overensstemmelse med Deres Henstilling ikke har noget at erindre imod, at Indsendelse af Budget fremtidig bortfalder.

Estrup.

P. C. Feddersen.

Til

Forstanderen for Herlufsholms Skole og Gods.

Lærerpersonalet.

Under 13de Juni 1889 konstitueredes Cand. mag. Aage Mørch som Adjunkt ved Herlufsholms lærde Skole og Opdragelsesanstalt fra den 15de August samme Aar at regne.

Under 12te Juli 1889 udnævntes Adjunkt Julius Petersen til Overlærer fra den 1ste August s. A.

Under 13de Juli 1889 fik konstitueret Adjunkt Christian Hansen Beskikkelse som Adjunkt ved Herlufsholms Skole og Opdragelsesanstalt.

Under 6te Oktober s. A. meddelte Forstanderen Rektor, at der fremtidig ikke vil blive erhvervet Allerhøjeste Konfirmation paa Rektors og Overlæreres Bestallinger.

Med Hensyn til Lærernes Lønningsforhold er der i dette Skoleaar sket den Eorandring, at ved Forstanderskrivelse af 10de Juni 1889 det hidtil ved Skolen gjældende Dyrtidstillæg samt Stilepengene ombyttes med det ifølge Finantsloven ved Statsskolerne for Tiden fulgte Lønningstillæg.

Ved Forstanderskrivelse af 26de Februar 1890 er endvidere bestemt, at fra 1ste April s. A. de ugentlige Timer, for hvilke der erlægges særskilt Betaling, blive at beregne til 52 Kr. aarlig.

Den ugentlige Inspektion har i Aar været delt mellem Adjunkterne Skeby, Bruun, Varming, Hansen og Hammershaimb. Tilsynet med den øverste Sovesal har Adjunkt Hansen havt hele Aaret, med den mellemste Adj. Varming indtil Nytaar, efter

den Tid Adj. Hammershaimb, med den nederste Adj. Hammershaimb indtil Nytaar, efter den Tid Adj. Mørch.

Ministerialtidenden for Kongeriget Danmark for 1889 S. 352 indeholder følgende Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Justitsministeriet (23de Novbr. 1889).

I Anledning af, at Justitsministeriet i behagelig Skrivelse af 2den d. M. har begjært dette Ministeriums Udtalelser om, hvorvidt der kan antages at tilkomme Rektorer og Overlærere ved Herlufsholms lærde Skole samme Rang som de tilsvarende Embedsmænd ved Statens lærde Skoler, har man anmodet Konsejlpræsidiet om at tilkjendegive sin Formening om dette Spørgsmaal og i Forbindelse dermed meddele saadanne Oplysninger om Embedsforholdene ved bemeldte Skole, som i denne Sammenhæng kunde have Betydning.

Konsejlpræsidiet har derefter svaret, at det maa formene, at der ikke er tillagt Rektorer og Overlærere ved Herlufsholms lærde Skole Rang, og det har derhos meddelt, at der ikke igjennem Konsejlspræsidiet er udfærdiget nogen Bestemmelse, der angaar de ved Skolen ansatte Læreres Stilling i det Hele, men indtil den i afvigte Juli Maaned af Forstanderen foretagne Udnævnelse af en ny Overlærer er der paa de for Rektorerne og Overlærerne af Forstanderen udfærdigede Bestallinger paa Forstanderens derom fremsatte Begjæring erhvervet allerhøjeste Stadfæstelse.

Ved tjenligst at meddele Justitsministeriet Foranstaaende til behagelig Underretning skal man tilføje,

at man ganske kan slutte sig til den af Konsejlpræsidiet udtalte Opfattelse af Sagen, idet den Omstændighed, at der enkelte Gange, dog kun i Henhold til særlig Bevilling, er givet Lærere ved Herlufsholms Skole, i Modsætning til Lærere ved andre private Skoler, Ansættelse i Statsskolens Tjeneste med Bibeholdelse af deres Anciennitet ved Herlufsholms Skole, formentlig er uden al Betydning for det her foreliggende Spørgsmaal.

Disciplene.

Efter den offentlige Prøve i 1889 afgik følgende 13 Studenter herfra til Universitetet: Helge Holst, Lauritz Jacobsen, Jørgen Jensen, Japetus Steenstrup, Hans Pedersen, Frits Magius, Harald Vilstrup, Valdemar Weeke, Carl Thorsen, Vilhelm Andresen, Wassili Svendsen, Gotfred Hedemark, Vilhelm Vallø.

Kort før Aarsprøven eller ved Skoleaarets Slutning udgik af V Klasse George Krag (af Helbredshensyn), af IV Klasse Carl Neergaard-Dibbern, med samme Rettigheder som de, der have taget Realafgangsexamen, af III Klasse Peter Hummelgaard, af II Klasse Peter Momsen, af Forberedelsesklassen Hans Ritzau.

Ved Optagelsesprøven kom 14 Disciple til, 1 i III Kl., 5 i I Kl. og 8 i Forberedelsesklassen, saa at Skolen,

der ved Maj Maaneds Udgang talte 105 Disciple (deraf 6 skolesøgende), begyndte det nye Skoleaar med 101 Disciple (deraf 9 skolesøgende).

I Aarets Løb ere følgende 5 Disciple udgaaede: af VI Klasse Laurits Tillge, af V Carl Vett, af III Armand Bang, af II Sofus Pontoppidan, af I Carl Eschen.

Den 9de April havde vi den Sorg at miste en brav og lovende Discipel i I Klasse, Søren Johan Tvermoes, af Hjærnebetændelse.

Skolen tæller saaledes ved Maj Maaneds Udgang 95 Disciple (deraf 9 skolesøgende), som her opføres efter den Plads, de indtage i Klasserne efter Gjennemsnitsnumeret i Aarets 8 første Maaneder. VI og V Klasse efter Udfaldet af Halvaarsprøven. Faderens Stand er anført i Parenthes. De nyoptagne Disciple betegnes med *; deres Fødselsaar og -Dag ere tilføjede. De skolesøgende Disciples Numere ere satte i firkantet Parenthes.

Dimittenderne.

1. Ferdinand V. Bjørn (afd. Kjøbmand B.)
2. Holger K. Vilstrup (Sognepræst V., Barløse ved Assens).
3. Thorvald L. Smith (afd. Kjøbmand S.).
4. A. Edmond Andersen (afd. Skibskaptejn A.).
5. Henrik G. Clausen-Bagge (Forpagter C.-B., Sæbyholm ved Nakskov).
6. Peter Kæstel (Skolelærer K., Tingjellinge ved Fuglebjerg).
7. Hannibal F. Kauffmann (afd. Ingeniør K.).
8. L. Victor A. Rosenberg (afd. Bogtrykker R.).
9. J. Eucharius M. Andresen (afd. Sognepræst A.).

10. St. Jørgen H. Hansen (Sagfører H., Næstved).
11. Christian B. Carstensen (afd. Proprietær C.).
12. Gotfred C. M. H. Thorsen (fhv. Proprietær T., Kjøbenhavn).

V Klasse.

1. Viggo Ritzau (Prokurator R., Kjøge).
2. J. Philip P. M. Hage (Proprietær H., Lundforlund ved Slagelse).
3. Axel Fryd (Grosserer F., Kjøbenhavn).
4. Palle Bruun (Kommandør i Søetaten B., R. af Db. og Dbm., Kjøbenhavn).
5. Lorenz G. Münter (Kaptejn M., R. af Db., Yokohama, Japan).
6. Richard Kjer Petersen (afd. Bogholder P., Kjøbenhavn).
7. Holger Rothe (Kontorchef, Cand. juris R., Kjøbenhavn).
8. Lars J. Madsen (Gaardmand Petersen, Dyrlev ved Præstø).
9. Nicolaj V. F. Møller (Sognepræst M., Herfølge ved Kjøge).
10. Erik Rode (Stiftslæge R., R. af Db., Vallø).
11. Lars R. Hansen (Gaardmand H., Aaderup ved Næstved).
12. Sophus Claussen (Restauratør C., Hobro).
13. Poul G. Koch (Sognepræst K., Gjerlev ved Frederikssund).

[14]. Birger Hoff (Overlærer H., Herlufsholm).

15. Christian F. K. Voigt (afd. Proprietær V.).

IV Klasse.

1. Jens K. Larsen (Gaardmand L., Kundby ved Holbæk).
2. Valdemar Brendstrup (Kancelliraad, Bankbogholder B., Nakskov).
3. C. Oscar Valentiner (Distriktslæge V., Kjøge).

[4.] Jørgen E. Forchhammer (Skolens Rektor).

5. H. Gustav B. Jørgensen (Kjøbmand J., Nakskov).
6. Vilhelm G. Moltke (afd. Amtmand M.).
7. Jens M. B. Schilder (afd. Galanterihandler S.).
8. Christen A. Bøje (Skomager B., Rødby).
9. Michael C. A. Tryde (Kordegn og Lærer T., Holbæk).
10. Aage G. Schwensen (Fuldmægtig S., Nysted).
11. Erhard C. Lützen (fhv. Møller L., Kjøbenhavn).
12. Bernhard M. Waarsøe (Sagfører W., Maribo).

III Klasse.

1. Hans G. N. Holten Bechtolsheim (Handelsgartner H. B., Odense).
2. Eiler Haugsted (Læge H., Vester Skjerninge ved Svendborg).
3. Olaf S. Mørkeberg (Kjøbmand M., Kongsted ved Rønnede).
4. Urban M. H. Hansen (Broder til Nr. 10 blandt Dimittenderne).
5. Jacob Christian Becker (Pastor B., Aller i Slesvig).
6. Christian Schøller (Fabrikant, Cand. pharm. S., Silkeborg).

[7]. Eyolf Mossin (Adjunkt M., Herlufsholm).

8. Niels P. Nielsen (Gaardejer N., Nedre Draaby, Jægerspris).

9*. Niels Høeg (Landinspektør H., St. Rodegaard ved Rønnede), født den 19de Februar 1876).
10. Adolf S. F. M. Zwick (Overretssagfører Z., Nakskov).
11. J. Georg P. Jensen (Skolelærer J., Sørbymagle ved Slagelse).
12. Aage H. Schmidt (afd. Cand. mag. Docent S.).
13. Frands J. V. Møller (Skytte M., Folehave ved Faxe).
14. Hans A. C. J. Jespersen (Prokurator J., Haslev).
15. Otto F. Borchhorst (Boghandler B., Kjøbenhavn).
[16.] Herluf T. Forchhammer (Broder til Nr. 4 i IV Kl.).
17. Oluf M. J. Olsen (Skomager O., Kjøbenhavn).
18. Oluf Arntz (Bankbogholder A., Kjøbenhavn).
19. Frederik C. I. Reinau (Provst R., Glumsø).
20. Hother R. M. Hage (Broder til Nr. 2 i V Kl.).
21. Karl K. Heerfordt (Distriktslæge H., Hjørring).

II Klasse.

1. Harald Riis (afd. Postmester R.).
2. Otto Madsen (Kjøbmand M., Nykjøbing p. F.)
3. Aage H. Smith (Broder til Nr. 3 blandt Dimittenderne).
4. Holger Schebye (Landinspektør S., Maribo).
5. K. Gunnar Mørkeberg (Broder til Nr. 3 i III Kl.).
[6]. Viggo Forchhammer (Broder til Nr. 4 i IV Kl.).
7. C. Otto Tesch (Kjøbmand, Cand. pharm T., Næstved).
8. Ove E. Gasmann (Proprietær G., Fladsaagaard ved Næstved).
9. Valdemar L. O. Anthon (afd. Proprietær A.).
10. Emil A. Müller (afd. Apotheker M.).
11. Chr. Emil G. Lunding (Overlæge L., Kjøbenhavn).

I Klasse.

1. Vilhelm W. Larsen (Handelsgartner L., Runddelen ved Præstø).
2. Einar A. H. A. R. B. J. Thorup (Herredsfuldmægtig T., Ebeltoft).
3. Hans C. Madsen (Gaardejer M., Snesere ved Præstø).
4. Aage Wismann (Stationsforstander W., Svebølle).

[5]. Johannes Hoff (Broder til Nr. 14 i V Kl.)

6. Hans Christian M. Jørgensen (Mekanikus J., Hobro).

7*. Niels Brock Sommerfeldt (Oberstlieutn. S., R. af Db., Kjøbenhavn), f. 15de Juli 1878.

8. Christian F. F. Møller (Broder til Nr. 9 i V Kl.).

[9*]. Peter Holger Petersen (Adjunkt P., Herlufsholm), f. 10de August 1877.

10*. Hjelm Hansen (afd. Kjøbmand H.), f. 27de August 1877 i Hobro.

11. Hugo Valentiner (Broder til Nr. 3 i IV Kl.).

12. Frederik B. Münter (Broder til Nr. 5 i V Kl.).

13*. Birger Thurø Madelung (Sognepræst M.), f. 8de Oktober 1876 i Sandager ved Assens.

14. Vitus Ingerslev (Distriktslæge I., Præstø).

Forberedelsesklassen.

1*. J. Chr. Einar Lund (Forstkasserer L., Nyraad ved Vordingborg), f. 8de April 1878.

2*. Vesty M. P. D. Jensen (Godsforvalter J., Skullerupgaard ved Herlufmagle), f. 4de Marts 1878.

[3*]. Henry Sofus Lind (Godsforvalter L., Herlufsholm), f. 4de Februar 1878.

4. Herbert F. Henningsen (Direktør, Driftsbestyrer H., Shanghai, China).

5. Oskar Nielsen (Godsforvalter N., Bakkehøj ved Præstø), f. 2den Maj 1878.
6*. Herluf Birger Claussen (Broder til Nr. 12 i V Kl.), f. 6te Septbr. 1878.
[7*]. Carl Schiellerup Lind (Broder til Nr. 3 i samme Kl.). f. 18de Maj 1879.
8*. Paul Georg Fjeldgaard (Kaptejn F., R. af Olafsordenen, Helsingør), f. 12. Novbr. 1878.
9*. Axel Thykier (Tømmerhandler T., Grenaa), f. 15de April 1877.

Det **aarlige Kontingent** for en Discipel paa Herlufsholm er 600 Kroner som Vederlag for Undervisning, Bolig, Kost, Vask, Belysning og Brændsel, i Sygdomstilfælde Lægehjælp og Medicin (forsaavidt han kan behandles paa Herlufsholm).

Nye Disciple optages ikke i Skoleaarets Løb. **Anmeldelser om Aspiranter** til de Pladser, der blive ledige ved Slutningen af Skoleaaret, indsendes til Stiftelsens Forstander, Kammerherre, Lehnsbaron Reedtz-Thott (Gaunø pr. Næstved), inden Udgangen af Maj Maaned; foruden Drengens fulde Navn og Fødselsdatum maa deri opgives, hvad han har læst, og hvilken Klasse han forberedes til. Kommer han fra en anden Skole, maa Vidnesbyrd fra denne medfølge. Hvert Aars Oktober Maaned udgiver Skolen en Undervisningsplan for de lavere Klasser, der erholdes hos Skolens Rektor.

Der turde være Anledning til at gjøre Forældre og Værger opmærksomme paa, at Udmeldelser altid maa tilstilles Rektor inden Udgangen af den Maaned, hvori

Disciplen skal forlade Skolen; for enhver Discipel, der ikke er udmeldt inden den 1ste i en Maaned, maa denne Maaneds Kontingent betales. Udmeldelser i Juleferien bør altsaa tilstilles Rektor inden December Maaneds Udgang og i Sommerferien inden Juli Maaneds Udgang.

Skolen og Opdragelsesanstalten.

Herlufsholms Skole er ingen Realskole; naar en Discipel ikke er bestemt til at gaa den studerende Vej, er hans Plads ikke her.

Undervisningen er beregnet paa fuldstændig Gjennemførelse af begge de ved Lov af 1ste April 1871 fastsatte Retninger for den lærde Skole, den mathematisk-naturvidenskabelige og den sproglig-historiske. Skolen bestaar saaledes foruden Forberedelsesklassen af 6 etaarige Klasser (I—VI). Af de 12 Dimittender have 5, af V Kl. 4, af IV Kl. 3 og af III Klasse, hvor Adskillelsen indtræder, 7 Disciple valgt den mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

Ifølge Forstanderens Bestemmelse vil den for Disciplene paa Herlufsholm **normerede Dragt** bestaa af:

Langtrøje af mørkeblaat Klæde (Satin) med 2 Rader forgyldte Knapper med Ibskal, 5 i hver Rad, nedfaldende Krave.

Benklæder af mørkeblaat Klæde (Satin). Disse skulle for Forberedelses-, 1ste og 2den Klasse være Knæbenklæder med sorte Strømper, dog tillades det

Konfirmander ogsaa i 1ste og 2den Klasse at gaa med lange Benklæder fra Konfirmationsdagen.

Vest af mørkeblaat Klæde (Satin) med 1 Rad smaa forgyldte Knapper med Ibskal.

Hue af mørkeblaat Klæde (Satin) med Ibskal og Egeløv i Broderi af forgyldt Metal.

Overfrakker (forsaavidt saadanne ønskes) af blaat Dyffel (Kirsai) med 2 Rader forgyldte Knapper med Ibskal, 5 i hver Rad, nedfaldende Krave.

Nedfaldende Flipper, sorte Sko, sort Plastron uden Naal, ved festlige Lejligheder hvidt Slips.

Til daglig kunne Disciplene bruge:

Om Vinteren Benklæder af mørkeblaat Cheviot.

Om Sommeren hele Dragter af let mørkeblaat Cheviot med de normerede Knapper eller af Russiadug med almindelige Perlemors Knapper.

Dog kunne de Russiadugs Trøjer ligesom blaa Jersey Sportsdragter, blaa og hvide Sportshuer og Sportssko kun bruges indenfor Skolens nærmeste Grænser. Kun saadanne Sportshuer maa bruges, hvis Form efter Indstilling fra Boldklubben er approberet af Rektor.

Nyoptagne Disciple maa medbringe mindst et Sæt af den normerede Dragt til festlige Lejligheder; men det tillades dem i Løbet af det første Skoleaar til daglig at opslide de Klæder, der ere anskaffede før Optagelsen.

Skolen leverer Seng, Sengklæder og Skammel til de nyoptagne Disciple; for Afbenyttelsen heraf erlægges en Gang for alle 25 Kroner.

Skolens **Sportsplads** er i det forløbne Aar bleven forsynet med Parade-Cricketnet, som have gjort megen Nytte; fremdeles ere faste lange Bænke paa passende Steder blevne anbragte. Samtlige Skolens Disciple ere Medlemmer af Boldklubben og her drives med sædvanlig Iver Cricket, Fodbold og Lawntennis.

Ved Forstanderskrivelse af 28. Februar 1890 er der bevilget 100 Kr. for Aaret 1890—91 til Nyanskaffelser for Disciplenes Boldklub.

Følgende Sportskampe have i det forløbne Aar været afholdte:

1) Cricketkamp med Soranerne den 29de Septbr. 1889. Resultat: Soranerne 100 Points, Herlovianerne 99 Points.

2) Cricketkamp 4de Oktober 1889 mellem Skolens yngre Disciple indbyrdes; de af Skolen udsatte Præmier tilfaldt Disciplene Ove Gasmann, Harald Riis, Gunnar Mørkeberg og Viggo Forchhammer.

3) Fodboldkamp den 20de April 1890 med Kjøbenhavns Boldklubs yngre Hold. Resultat: Herlovianerne sejrede med 7 Gærder mod 6.

4) Cricketkamp den 18de Maj 1890 mellem Skolens ældre Disciple indbyrdes; de af Skolen udsatte Præmier tilfaldt Disciplene O. Mørkeberg af III Kl. samt G. Thorsen og H. Kauffmann af VI Kl. Endelig agtes afholdt:

5) Cricketkamp i Sorø den 1ste Juni.

Som Følge af, at de gamle Rifler i Efteraaret maatte kasseres og nye ikke endnu have kunnet anskaffes, har hver Discipel i VI Kl. kun gjort det halve Antal Skud af, hvad der plejer at afgives, nemlig 30 hver paa 100 Alen. De af Skolen udsatte Præmier tilfaldt efter Gjen-

nemsnittet af samtlige Skud Disciplene G. Thorsen, H. Vilstrup og H. Kauffmann. V Kl.s Disciple have hver afgivet 20 Skud paa 100 Al. IV Kl.s Disciple have hver afgivet 25 Skud med Salonriffel.

Svømning. Ved Udgangen af forrige Skoleaar vare alle Disciple, undtagen 5, Svømmere.

Elevantallet paa **Snitteskolen** har i Skoleaaret 1889—90 været: i Oktober 15, i November 24, i December 25, i Januar 23, i Februar 21, i Marts 18. De fire Fripladser have været tildelte Disciplene Lars Madsen, Vilhelm Moltke, Hans Holten, Hans Jespersen og Herluf Forchhammer.

I indeværende Skoleaar have Fagene været fordelte paa følgende Maade:

	Ugentlig.
Rektor Forchhammer Latin i V og Græsk i VI	14 Timer.
Overl. Hasselager Historie i VI og V, Græsk i V og IV, Latin i III	24 —
Overl. Hoff Dansk, Engelsk og Oldnordisk i VI og V, Tysk i VI, V, IV og I . .	20 —
Overl. J. Petersen Naturlære i VI M, V M og V S, Arithmetik i VI M, Geometri i V M, geometrisk Tegning i VI M og V M, samt Mathematik i I	31 —
Adj. Mossin Mathematik i IV, Naturlære i VI S, Historie i IV, III, II, I og Fbkl., samt 1 Time Dansk med III M og IV M.	20 —
Adj. Skeby Fransk i VI, V, IV, III og II	17 —
Adj. Bruun Latin i VI og IV, Tysk i III og II samt 1 Time med VI M og V M.	20 —

Adj. Traustedt Naturhistorie og Geografi i hele Skolen, Regning i Fbkl. . . .	Ugentlig. 22	Timer.
Adj. Varming Religion i IV—Fbkl., Dansk i IV, III, II og I, Tysk i Fbkl. . . .	22	—
Adj., Løjtnant Hansen med Assistenter Gymnastik i hele Skolen, Latin i II .	26	—
Konst. Adj. Hammershaimb Geometri i VI M, Arithmetik i V M, Naturlære i IV M og III M., samt Mathematik i III og II	20	—
Konst. Adj. Mørch Græsk i III, Latin og Fransk i I, Dansk og Fransk i Fbkl. .	24	—
Pastor Munck Religion i VI og V . . .	2	—
Tegnel. Bertelsen Skrivning og Tegning i II, I og Fbkl.	10	—
Organist Hoffman Sang i hele Skolen . .	7	—

I Sangundervisningen deltage alle de Disciple, der have Stemme, klassevis. Lørdag Eftermiddag Kl. 5—6 holdes Fællessang. I Aarets Løb er lært: 13 firstemmige Chorsange, 7 Chor af „Liden Kirsten", 10 Salmemelodier samt 7 Folkevisemelodier.

I særskilte Timer (17 om Ugen) giver Skolens Musiklærer, Organist Hoffman, Undervisning i Instrumentalmusik til de Disciple, der ytre Lyst og Anlæg i denne Retning og tidligere have modtaget Undervisning deri. Der er iaar givet Undervisning i Pianoforte til 14 Disciple, i Violin til 5, i Bratsch til 1 og i Violoncel til 2. 1 Time om Ugen er benyttet til Sammenspil.

Fagenes ugentlige Timetal i de forskjellige Klasser ses af følgende Tabel:

	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.	Fbkl.
Dansk (Oldnordisk)	4	4	2(1)	2 (1)	2	3	4
Latin	8 (1)	8 (1)	7	7	8	6	—
Græsk	6	6	5	5	—	—	—
Fransk	(1)2(2)	(1)2(2)	2	3	3	4	5
Tysk	2	2	2	2	2	2	4
Engelsk	2	2	—	—	—	—	—
Religion og Bibelhist. . .	1	1	1	2	2	2	2
Historie	3	3	2	2	2	2	2
Geografi	—	—	2	1	2	2	2
Mathematik og Regning .	(6)	(7)	5	5	5	4	4
Naturlære	3 (7)	3 (6)	(3)	(3)	—	—	—
Naturhistorie	—	—	2	1	2	2	2
Skrivning	—	—	—	—	1	2	3
Tegning	(2)	(2)	(1)	(1)	1	1	2
Sang	2	2	2	2	2	2	2
Gymnastik osv.	4	4	4	4	4	4	4
Sum	36.	36.	36.	36.	36.	36.	36.

VI og V have været forenede i de geometriske Tegnetimer; IV M og III M have haft 2 Timer fælles, som ere benyttede dels til Kemi, dels til Tegning.

Oversigt

over Skolens Arbejde fra August 1889 til Juli 1890.

Dansk og Oldnordisk.

VI Kl. Rønnings Literaturhistorie, den oldnordiske Lit.-Hist. efter B. Hoffs „Hovedpunkter"; udførligere læst: Middelalderen. Der opgives: Holberg: Den politiske Kandestøber og J. de France; Ewald: Balders Død og Kantaten; Wessel: Kjærlighed uden Strømper; Oehlenschläger: Guldhornene og St. Hansaftens Spil; Grundtvig: Gorm den Gamle; Heiberg: En Sjæl efter Døden; Chr. Winther: Hjortens Flugt; Paludan-Müller: Udtog af Adam Homo. 16 Stile.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog S. 1—107. Der opgives: S. 41—107.

V Kl. Rønnings Lit.-Hist. fra Middelalderen til P. A. Heiberg med Prøver af Forfatterne. Særlig dvælet ved Folkeviserne og Holberg. — 16 Stile.

Oldnordisk. Wimmers Læsebog S. 1—35. Sammes Formlære.

IV Kl. Læst Oehlenschlägers Barndoms- og Ungdomserindringer ved Listov; St. Hansaften-Spil. — Uddrag af: Ingemann, Min Levnetsbog; Landsbybørnene; Rosenkilde: Autobiografisk Fragment. — C. Hauch: Minder (Uddr.); Æren tabt og vundet; Marsk Stig. — St. Blicher: Erindringer; Digte; Noveller. — P. M. Møllers Levned, ved Olsen; En dansk Students Eventyr. — Chr. Winther: Genrebilleder; En Aftenscene. — H. Hertz: Hr. Burchardt og hans Familie. — M.

Goldschmidt: Livserindringer og Resultater I (Uddr.); En Hederejse; En Skavank. — 16 Stile.

Med Mathematikerne er læst den sidste Del af Mariagers „Helleniske Sagn", større Stykker af Odysseen og to Tragedier af Euripides. Nogle Myther ere gjennemgaaede udførligere med Forevisning af Billeder. Endelig er givet et kort Omrids af græsk Literaturhistorie.

III Kl. Den nordiske Gudelære efter J. E. Boesen, med Oplæsning af Gude- og Heltesagnene i Arentzen og Thorsteinssons Mythologi. Desuden læst: Völsungesaga, efter Oehlenschläger. Samme: Palnatoke; Axel og Valborg. — H. Hertz: Sparekassen; Svend Dyrings Hus. — P. M. Møller: En dansk Students Eventyr. — M. Goldschmidt: En Skavank. „Tre af mine Venner": Helgesen. O. Vaupell: Frederiksstads Forsvar. — E. Skram: Hinsides Grændsen, Als I. „En Rekrut fra 64" i Uddrag. — Til Læseøvelser desuden brugt M. Hammerich: Danske og norske Læsestykker og O. Lütken: Søkrigshistoriske Smaating. — 20 Stile.

Med Mathematikerne er gjennemgaaet den græske Mythologi, til Dels efter Mariagers: „De skjønneste helleniske Sagn". Derefter er læst de tre første Sange af Iliaden.

II Kl. har skrevet c. 30 Stile, dels Gjengivelser af læste Digte eller Prosastykker, dels frit fortalte over et opgivet Æmne, dels skildrende. Hver Discipel har lært et Par større Digte udenad efter eget Valg. Borchsenius og Winkel Horns „Danske Læsestykker" samt M. Hammerich: Danske og

og norske Læsestykker brugte til Oplæsning og Stilskrivning. Endvidere læst Holberg: Henrich og Pernille, Scener af Jeppe paa Bjerget. — Oehlenschläger: Palnatoke: Ørvarodds Saga. — Ingemann: Landsbybørnene (Uddr.); Christen Blochs Ungdomsstreger. — Heiberg: Recensenten og Dyret. — O. Lütken: Søkrigshistoriske Smaating.

I Kl. Samme Læsebog som i II er brugt til Oplæsning og Analyse; Bojesens „Dansk Sproglære" er gjennemgaaet, og en Del Fædrelandssange (efter Holm, Sauter og Thyregod: Sangbog for Folkeskolen) ere lærte udenad. Desuden er læst Uddrag af Njals Saga og Laxdælasaga efter Gr. Thomsen: Udv. Sagastykker. Klassen har skrevet c. 30 Stile, mest Gjenfortælling.

Fbkl. Samme Læsebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Bojesens „Dansk Sproglære" er gjennemgaaet indtil Ordstillingen med adskillige Forbigaaelser. Flere Digte ere lærte udenad efter Læsebogen og den samme Sangbog som i I. I Almindelighed ere 2 Stile om Ugen, en Del efter Diktat, de fleste Gjengivelser af Smaafortællinger, skrevne paa Klassen.

Latin.

VI Kl. Dimittenderne opgive: Ciceros Cato major og 1ste Tale mod Catilina, Senecas consolatio ad Marciam, Tacitus' Annaler St. 14 til 22 i Bricka's og Thomsens Udvalg; Horats' Oder Udvalg af 1ste, 2den og 3dje Bog, Brevenes 1ste Bog, Virg. Æn. 4de Bog. Statarisk er i Aarets Løb

læst Horats' Breve, Udv. af Manns Anthologi (800 Vers), Ciceros Breve (Udvalget i Pio og Fibigers Læsebog), Senecas consolatio og det læste af Tacitus; kursorisk Stykker af Livius og Cicero i Pio og Fibigers Læsestykker samt Sallusts Catilina.

Gjennemgaaet Tempus- og Moduslæren i Madvigs Grammatik, Thomsens Antikviteter og Tregders Literaturhistorie, skrevet 1 Version om Ugen.

V Kl. Ciceros Verriner V Bog Kap. 1—10, 17—21, 22—61. Livius' 22de Bog, Virgils Æneide 6te Bog, Horats' Oder 1ste og 2den Bog, og kursorisk Caesar de bell. Gall. 2den og 4de Bog samt 22. Kap. af 6te Bog, Ovids Metamorphoser 771 Vers, Ciceros Taler pro Ligario og pro Dejotaro, Livius' 23de Bog, Kap. 1—10. Efter Madvigs Sproglære Formlæren og Kasuslæren. 1 Version om Ugen, skreven paa Klassen*).

IV Kl. Til Examen opgives Weller: Latein. Lesebuch aus Livius Side 127—157, Ciceros Tale for Sext. Roscius Kap. 1—30, omtrent 500 Vers af Ovids Metamorphoser efter Blochs Udvalg (Europa, Cadmus, Actæon og Pentheus). I Aarets Løb er læst foruden det, som opgives, af Livius S. 157—187, Resten af Talen for Roscius, og af Ovid Stykkerne Ino & Athamas, Cadmus' Forvandling, Pyramus & Thisbe og Battus — ialt

*) Med Mathematikerne af VI og V er gjennemgaaet Hovedpunkterne af den lat. Literaturhistorie med Benyttelse af B. Dahls Bog. Adskillige Prøver ere læste baade paa Latin og i Oversættelse, væsentlig Poesi.

810 Vers. Madvigs forkortede Sproglære. 1 à 2 Stile om Ugen.

III Kl. Cæsars galliske Krig, 3dje Bog og 4de Bog Kap. 1—20, samt Ciceros Tale for det maniliske Lovforslag til § 51. Madvigs forkortede Sproglære, Bøjnings- og Kasuslæren og det vigtigste af Tempus- og Moduslæren. De 20 sidste Stykker af Forchhammers Stiløvelser. C. 40 Stile, alle skrevne paa Klassen.

II Kl. Cornelius Nepos (ved C. Listov), S. 6—28. Madvigs forkortede Sproglære, Bøjningslæren og Kasuslæren. De 30 første Stykker af Forchhammers Stiløvelser. 1 à 2 Stile om Ugen, altid skrevne paa Klassen.

I Kl. Forchhammers Læsebog til Verba anomala og det tilsvarende af Bøjningslæren efter Madvigs Sproglære. Ca. 50 Stile, alle skrevne paa Klassen.

Græsk.

VI Kl. Dimittenderne opgive: Herodot i Bergs Udvalg S. 34—105 (203 Kapitler), Xenophons Erindringer 1 Bog Kap. 1—2 (med Forbig. af §§ 17—32 og 49—56), 3 (med Forbig. af §§ 8—15), 4, 6 (med Forbig. af §§ 11—15), Lucian Philopseudes, Gudesamtaler 3—9 samt Samtaler i Havet. Homers Odysse II—IV. Euripides' Iphigeneia Taurica med Forbigaaelse af de fleste Chorsange. Tregders Anthologi ca. 450 Vers (Udvalg af Elegi, Melos, Epigram, Aristophanes Skyer, Bions Klagesang. Paa Dansk læst Resten af Odysseen og nogle Sange af Iliaden, noget af Platons Phaedon, nogle Trageder af Aeschylos.

og Sophocles, en Del af Aristophanes' Freden, et Par af Lucians Dialoger.

V Kl. Odysseens 3dje Bog og Iliadens 1ste og 2den Bog til V. 494 (c. 1600 Vers). Xenophons Memorabilia 2den Bog Kap. 3—5 og 7—10 samt 3dje Bog Kap. 6. Herodot efter Bergs Udvalg, (S. 1—4, 7—46, 111—119 og 145—150 (c. 140 Kap.). Paa Dansk læst nogle Bøger af Odysseen. Benyttet Bergs Formlære og Madvigs eller Hudes Syntax; gjennemgaaet den troiske Sagnkreds efter Sechers Mythologi.

IV Kl. Xenophons Anabasis, 3dje Bog. Odysseens 5te Bog V. 262—493 samt 6te Bog. Sechers græske Mythologi S. 5—46 (til Heroerne). Benyttet Bergs Formlære og Hudes Syntax.

III Kl. Bergs lille Forskole til Læsning af Græsk og de tilsvarende Afsnit af Bergs Formlære. Nogle af de smaa Stykker i Begyndelsen af Levy og Velschow: Græsk Læsebog.

Fransk.

VI Kl. Baruël og Michelsen, *Franske Prosastykker,* 130 S. Kursorisk: 350 S. Mathematikerne have foruden Øvelser i Oversættelse fra Dansk til Fransk tillige gjennemgaaet extempore Sicks Franske Læsestykker III. Pios Sproglære med en Del Forbigaaelser. De Sproglige have skrevet to Stile om Ugen.

V Kl. Baruël og Michelsen, *Franske Prosastykker,* 132 S. Kursorisk: 250 S. Pios Sproglære, Ordføjningslæren indtil § 97. 1 Stil om Ugen.

IV Kl. Af *Udvalgte Stykker* af Baruël og Trier er læst

123 Sider. Kursorisk: 160 Sider. Pios Sproglære, Formlæren.

III Kl. Af Pios franske Læsebog for Mellemklasserne er læst 32 Sider. Baruël og Trier, *Udvalgte Stykker,* 68 Sider.. Kursorisk: 100 Sider. Pios Formlære. 1 Stil om Ugen. Michelsens Stiløvelser, 22 Stykker.

II Kl. Af Pios Læsebog for Mellemklasserne er læst 60 Sider. Pios Formlære. 1 Stil om Ugen. Michelsens Stiløvelser, 24 Stykker.

I Kl. Af Pios Lærebog for Begyndere er læst S. 46—60, 62—68, 71—73, Læsebog for Mellemklasserne S. 12—21. Pios Formlære § 45—81 med mange Forbigaaelser. 1 Stil om Ugen samt 26 Stykker af Michelsens Stiløvelser.

Fbkl. Ploetz: Syllabaire français, hele Bogen. Abrahams og Arlaud: Franske Læsestykker S. 1—9. Efter Pios Formlære er læst de regelmæssige og nogle af de uregelmæssige Verber.

Tysk.

VI Kl. „Goethes Prosa" (Schulausg. af Schaefer) 45 S., Jonas Musterstücke 75 S., Kellers Mustersamml. deutscher Gedichte 74 S. Kursorisk i de fleste Maaneder ca. 100 S. af forskjellige Forfattere. Literaturhistorien lært efter S. Müllers Omrids.

V Kl. 100 Sider af Skouboes Lærebog; Kellers Mustersammlung S. 1—124. Kursorisk i de fleste Maaneder ca. 100 S. af Forfattere efter eget Valg. Syntaxen repeteret.

IV Kl. Af Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Kl. lidt over 100 S. Poesi og Prosa. Schillers Maria Stuart og Wilh. Tell. Simonsens Syntax.

III Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser (Udg. 1879) S. 107—119, 125—196; af den poetiske Del 22 Digte, deraf 6 udenad. Kursorisk omtrent 175 Sider af Hauffs Märchen. Kapers Formlære.

II Kl. Af Simonsens Læsebog for Mellemklasserne ca. 65 Sider. Kapers Stiløvelser for Begyndere Stk. 64—73, 75—87, 95—99 med Forbigaaelse af mange Sætninger. Kapers Sproglære § 106—133 med adskillige Forbigaaelser, samt repeteret forrige Aars Pensum.

I Kl. Simonsens Læsebog for Mellemklasserne S. 51—77. Kapers Stiløvelser for Begyndere Stk. 39—51, 63. Kapers Sproglære med Undtagelse af Kjønnet og de sammensatte Verber.

Fbkl. Listovs Elementarbog S. 66—98. Ca. 30 Sider af Simonsens Læsebog for de lavere Klasser og Mellemklasserne. Kapers Stiløvelser for Begyndere S. 1—26 med Forbigaaelse af adskillige Sætninger. 4—5 Stile om Maaneden. Kapers Formlære § 14—105 og en Del af de stærke Verber, med Forbigaaelse af mange Exempler, Undtagelser og Anmærkninger.

Engelsk.

VI Kl. Der opgives: Listovs eng. Læsestykker II S. 3—41, 85—130, samt Listovs Udvalg af eng. Forfattere S. 1—56 og 81—92.

V Kl. Hansens og Magnussens Læsebog I S. I—XXXII og 1—55. Joh. Lunds Grammatik.

Religion.

VI Kl. St. Mathæi Evangelium 13—24.

V Kl. Brevet til Filippenserne. Middelalderens Kirkehistorie til Innocents 3.

IV Kl. Apostlenes Gjerninger.

III Kl. Efter Balslevs Katekismus Fadervor og Sakramenterne. Assens' mindre Lærebog i den bibelske Historie.

II Kl. Efter Balslevs Katekismus: Troen. Assens' mindre Lærebog i den bibelske Historie S. 116—159. 8 Salmer.

I Kl. Balslevs Katekismus: De ti Bud. Assens' mindre Lærebog i den bibelske Historie S. 61—109. 6 Salmer.

Fbkl. Bibelhistorie: samme Bog S. 1—77. 11 Salmer.

Historie.

VI Kl. Dimittenderne opgive: Den gamle Historie og Nordens Historie efter Thriges mindre Lærebøger. Verdenshistorien til 1789 efter Blochs Lærebog for Realskoler (med Tilføjelser). Verdenshistorien fra 1789 af efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler.

V Kl. Den gamle Historie efter Thriges mindre Lærebog. Middelalderens og den nyere Historie til 1660 efter Blochs Lærebog for Realskoler (med Tilføjelser).

IV Kl. Efter Blochs Lærebog i Historie til Brug for Realskoler: Den nyere Historie fra den franske Revolution samt Repetition af Nordens Historie fra 1523.

III Kl. Efter Blochs Lærebog: Den nyere Historie S. 1-139.
II Kl. Blochs Middelalderens Historie.
I Kl. Blochs Oldtidens Historie.
Fbkl. Efter Blochs „Nordens Historie for Realskoler“: Danmarks Historie og tilsvarende Stykker af Sverrigs og Norges til 1814.

Geografi.

IV Kl. Granzows Geografi Nr. 2 med nogle Forbigaaelser.
III Kl. Samme Lærebog: Amerika og Nordeuropa i physisk Henseende.
II Kl. Samme Lærebog: Asien, Afrika og Australien.
I Kl. Samme Lærebog: Af Sydeuropa den italienske og den pyrenæiske Halvø, Vesteuropa og Mellemeuropa til Østerrig.
Fbkl. Samme Lærebog: Nord- og Østeuropa samt af Sydeuropa Balkanhalvøen.

Mathematik og Regning.

VI Kl. Dimittenderne opgive: Julius Petersens Arithmetik og Algebra, Geometri, Trigonometri, analytisk Geometri og Stereometri.
V Kl. Julius Petersens Stereometri og Trigonometri, analytisk Geometri til Parablen og Arithmetik og Algebra til Kjædebrøk. 4 Hjemmeopgaver om Ugen.
IV Kl. Petersens Algebra: Logarithmer, exponentielle Ligninger, Rækker og Rentesregning. Petersens Geometri fra Arealer indtil Enden samt Ligedannethed. 2 Opgaver om Ugen.

Til mundtlig Examen opgives: Petersens Arithmetik og Algebra fra Polynomiers Division og Petersens Geometri.

III Kl. Petersens Algebra fra Rod til Rækker, Julius Petersens Geometri fra § 67 til Cirkelperiferiens Længde med Forbigaaelse af § 88 til § 94. Mange skriftlige Øvelser paa Klassen, men ikke hjemme.

II Kl. Petersens Arithmetik: Potens, Ligninger af første Grad, Proportioner, Decimalbrøk og Polynomiers Division. Petersens Geometri forfra til § 67. Mange skriftlige Øvelser paa Klassen, men ikke hjemme.

I Kl. Petersens Arithmetik til § 54 og Regning med Decimalbrøk. Skriftlige Øvelser paa Klassen.

Fbkl. Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne er benyttet til Indøvelse af Brøkregning og Reguladetri i hele og brudne Tal.

Naturlære.

VI Kl. Den sproglige Afdeling: Ellingers Fysik og Jørgensens Astronomi, med flere Forbigaaelser og Tilføjelser. Til Examen opgives Astronomien og Fysiken i det ved Anordning af 16de Juni 1882 befalede Omfang.

Den math.-naturv. Afd.: Dimittenderne opgive: Petersen og Forchhammers mekaniske Fysik, Paulsens Optik og Ellingers kemiske Fysik. Lysets Interferens er forbigaaet. Jørgensens Astronomi.

V Kl. Den sproglige Afdeling: Ellingers Fysik S. 47—96 og 138—191. P. og F.s Astronomi indtil Solen.

Den math.-naturv. Afdeling: Petersen og Forchhammers mekaniske Fysik til Vædskers Bevægelse og sammes Astronomi.

IV Kl. Efter Ellingers Bog Ligevægtslæren, lidt af Bevægelseslæren og Elektromagnetismen. Alt repeteret.

III Kl. Ellingers Naturlære: Vædskers og Luftarters Ligevægt, Varmelæren til Fordampning, Magnetisme og Gnidningselektricitet.

Geometrisk Tegning.

VI Kl. Planer, givne ved deres Spor. Skæring mellem Legemer og vilkaarlige Planer.

V Kl. Projektion af de simpleste Legemer samt deres Skæring med Planer, vinkelrette paa en af Projektionsplanerne.

Naturhistorie.

IV Kl. Lütkens Lærebog i Zoologien Nr. 2 med nogle Forbigaaelser. — Strøms Kortfattet Plantelære til Skolebrug med nogle Forbigaaelser.

III Kl. Samme Lærebøger. Zoologi: Fra Bløddyrene Bogen ud. — Botanik: de enkimbladede og blomsterløse Planter, desuden Læren om Plantens Sammensætning og Liv.

II Kl. Lütkens Lærebog i Zoologien Nr. 2: Leddyrene. — Grønlunds mindre Lærebog i Botanik: de tokimbladede Planter.

I Kl. Samme Lærebøger: Krybdyrene, Padderne og Fiskene, desuden Mennesket og Indledningen til Hvirveldyrenes Naturhistorie. — Botanik: Indledningen og de frikronbladede Planter.

Fbkl. Lütkens Lærebog i Zoologien Nr. 2: Pattedyrene og Fuglene. — En Del almindeligt forekommende Planter ere mundtlig gjennemgaaede.

Stipendierne.

For Skoleaaret 1889—90 have

a. Stiftelsens Gratistpladser (fuldstændig Fritagelse for Kontingent) været tildelte Disciplene Frd. Bjørn, E. Andersen, H. Vilstrup, P. Kæstel, V. Rosenberg, H. Kauffmann, L. Tillge, A. Fryd, J. Ph. Hage, R. Petersen, L. Hansen, Chr. Voigt, J. Chr. Larsen, H. Holten, O. Mørkeberg, G. Jensen og N. Nielsen.

b. de **Resenske Gratistpladser** H. Clausen-Bagge og Euch. Andresen.

c. den **Rønnenkampske Gratistplads** (for en Slesviger) Jacob Becker.

d. Stiftelsens halve Gratistpladser Th. Smith, Chr. Carstensen, G. Thorsen, Nic. Møller, H. Rothe, P. Koch, S. Claussen, L. Madsen, V. Brendstrup, C. Bøye, J. Schilder, I. A. Schwensen, V. Moltke, M. Tryde, Erh. Lützen, A. Schmidt, E. Haugsted, Chr. Schøller, F. Møller, H. Jespersen, O. Olsen, H. Scheby og H. Riis.

Da Tillge forlod Skolen ved Nytaar steg Chr. Carstensen fra den Tid af til en fuld Gratistplads og V. Larsen fik en halv.

Ansøgninger om Gratistpladser for Disciple her i Skolen maa indgives til Stiftelsens Forstander inden hvert Aars 1ste August.

De to **Universitetsstipendier** paa 300 Kroner i tre halvaarlige Portioner have iaar været tillagte Studenterne H. Holst og J. Jensen.

De to **Meyerske Examens-Præmier,** hver paa 60 Kroner, tilkjendtes for Aaret 1889 Disciplene Edm. Andersen og J. Ph. Hage.*)

Det **grevelig Moltkeske Skolestipendium** for kgl. Embedsmænds Sønner blev for December Termin 1889 og Juni Termin 1890 tillagt Disciplene P. Koch, B. Hoff, V. Moltke og N. Møller.

Det **grevelig Moltkeske Universitetsstipendium** for kgl. Embedsmænds Sønner blev for December Termin 1889 og Juni Termin 1890 tillagt Studenterne J. Steenstrup (med en dobbelt), R. Fugl og Har. Vilstrup (med en enkelt Portion).

Rejsestipendiets Fond. Beløbet, 195 Kroner 42 Øre med paaløbende Renter, indestaar i Sparekassen for Næstved og Omegn.

Overlærer Albert Leths Legat har for Aaret 1890 været tillagt Student Lauritz Jacobsen.

Peter Eleon Rosenørns Legat (80 Kr.) har for Aaret 1889 været tildelt Discipel E. Mossin.

---

*) Desuden tilkjendtes der efter Hovedexamen Disciplene J. Ch. Larsen, E. Haugsted, H. Holten, O. Mørkeberg, J. Becker og Chr. Schøller hver en mindre Bogpræmie.

De videnskabelige Samlinger.

I Skoleaaret 1889—90 har den **naturhistoriske** — zoologiske — **Samling** faaet følgende Tilvæxt:

Ved Kjøb:

En Bogfinke.
En Bysvale.
En Strandskade.
En Del af de Fugleskind, der i sin Tid ere indkjøbte paa Auktion efter afd. Konservator Konradsen, ere blevne udstoppede og opstillede.
En Del Glasfotogrammer og nogle Tegninger paa matte Glasplader til Skioptikon'et.

Ved Gaver:

Hvalbarder (Balænoptera musculus) af Professor Lütken.
En almindelig Musvaage og
En stor Tornskade af Skovrider Wind.
En Agerhøne og
En Skallesluger af prakt. Læge Traustedt (Mariager).
En Bændelorm af prakt. Læge Hansen (Næstved).

Den **botaniske Have** har modtaget større eller mindre Gaver af: Discipel Edmond Andersen, Apotheker Baagøe (Næstved), Landskabsmaler Bertelsen, Viggo Christensen, fhv. Krudtmølleejer Drøhse (Donse), Overgartner Friedrichsen (Universitetets botaniske Have i Kjøbenhavn), Gartner Galschiøtt (Lethreborg), Gartner Holten (Odense), Plantør Jacobsen (Hæsede Planteskole), hvem Haven stadig skylder Tak for Hjælp med Raad og Daad, Proprietær Kiersgaard (Kalsgaard), Gartner Larsen (Runddelen), Discipel Otto Madsen, Gartner Petersen (Herlufsvænge), Discipel Aage Smith og Sognepræst H. Traustedt (Vamdrup), m. fl.

Den **fysiske Samling** er i Skoleaarets Løb forøget med:

Et camera obscura med stereoskopiske Billeder.

Et Minimum-Thermometer.

Et 14 Sekunders Logglas.

En Influens-Elektrisermaskine.

Et Herons Springvand.

En Leidenfrost-Sølvskaal.

Et Kompas.

2 Thermometre.

Et Letoschecks astronomisk Tableau.

Forskjellige Stativer til ældre Apparater.

12 Zinkcylindre til det galvaniske Batteri.

Forskjellige Glasrør.

Et Universalinstrument med Kikkert.

Desuden ere flere større og mindre Reparationer udførte og de fornødne Materialier anskaffede til Forsøgene, saasom Svovlsyre, tvekromsur Natron m. m.

Bibliotheket er siden Maj Maaned f. A. forøget med følgende Bøger og literære Hjælpemidler; de med † mærkede ere tilsendte Skolen fra Ministeriet; * betegner Gaver fra Private. En større Boggave har Bibliotheket iaar modtaget fra Proprietær W. Lunn, Kagerup pr. Knabstrup.

† Aarbog for Kjøbenhavns Universitet, den polyt. Læreanstalt og Kommunitetet for Aar. 1885—86, 1886—87 og 1887—88, udg. af C. Goos. 1888—89. 3 Bd.

Aarbøger for nord. Oldkyndighed og Historie. Kbh. 1889—90. Forts.

† Aarsberetning fra den kgl. norske Kunst- og Haandværksskole i Christiania. 1887—88. Christ. 1888.

† Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. 3. Bd. 13. H. Kbh. 1889.

* Actstykker vedkommende det slesvigske Spørgsmaal. Kbh. 1849.

† Alfab. Sagregister til Aarbøgerne for Kjøbenh.s Universitet, den polyt. Læreanstalt og Kommunitetet for Aar. 1881—86. Kbh. 1888.

Andræ, P., Via Appia. 3. Bd. Kbh. 1889.

Arabiske Sange og Eventyr. Efterlign. og overs. af J. Østrup. Kbh. 1889.

Arkiv för nord. Filologi. Lund 1889—90. Forts.

Arnim, L. A. v., Ausgewählte Novellen. Berlin 1853. 3 D. i 1 Bd.

Athanasius d. Store, Ungdomsskrifter. Overs. af C. H. A. Muus. Würzb. og Kbh. 1869 og 1877.

Baumann, H. R., Andrea del Sarto. Kbh. 1878.

† Beretning om den polyt. Læreanstalt i 1888—89. Kbh. 1889.
— om det tredie kirkelige Møde d. 21.—23. Maj 1889 i Aarhus. Udg. ved J. Schrøder. Kbh. 1889.
Bergk, T., Griechische Literaturgeschichte. Berlin 1872—87. 4 Bd.
Berlingske polit. og Avertissementstidende. Kbh. 1889—90. Fol. Forts.
Bertrand, J., D'Alembert. Paris 1889. Portr.
† Besthorn, R. O., Ibn-Zaiduni vitam scripsit epistolamque ejus ad Ibn-Dschahvarum scriptam nunc primum ed. Haun. 1889.
Bibliotheca Danica. Udg. ved C. Bruun. 7. H. (3. B. 1. H.). Danmarks Historie. Kbh. 1890. 4.
Bjørnson, B., På Guds Veje. Kbh. 1889.
Brandes, G., Essays, Danske Personligheder. Kbh. 1889.
— , — , Fremmede Personligheder. Kbh. 1889.
Brekke, K., Engelsk Læsebog for Mellemklasserne. 2. Udg. Krist. 1889.
Briefwechsel des Grossherzogs Carl August mit Goethe in den Jahren von 1775 bis 1828. Weimar 1863. 2 Bd.
Brøndsted, P. O., Die Bronzen von Siris. Kopenh. 1837. 4. Fig. Tvl.
Bugge, F. W., Lukas-Evangeliet. Indledet, oversat og forklaret. 2. H. Christ. 1889.
— , S., Studier over de nordiske Gude- og Heltesagns Oprindelse. 1. Række. 3. H. Christ. 1889.
Buhl, F., Gennesaret Sø og dens Omgivelser. Kbh. 1889.
Byron, Works with his letters and journals and his life by Th. Moore. London 1832—36. 17 Bd. Tvl. Forf. Portr.
Calderon de la Barca, To gejstlige Festspil (Autos sacramentales). Overs. af A. Richter. Kbh. 1889.
Carlson, F. F., Sveriges historia under konungarne af Pfalziska huset. 3.—5. delen. Stockh. 1874—79. 3 Bd.
Chefs—d'oeuvre des prosateurs français au 19. siècle, recueillis par V. Tissot et L. Collas. 3. éd. Paris 1886.
Christensen, H., Det kgl. Theater i Aar. 1852—59. Kbh. 1890.
Christiansen, J. D., Viborg Omegns Fugle. Viborg 1890.
Clédat, L., Grammaire élémentaire de la vieille langue française. Paris 1887.
Clemens Romanus, Breve til Menigheden i Korinth, overs. og oplyste af C. H. Muus. Kbh. 1835.
Constant, B., Adolphe. Nouv. éd. Paris 1867.
Corpus constitutionum Daniæ. Forordninger, Recesser o. s. v. (1558—1660). Udg. af V. A. Secher. 2. B. 2.—3. H. Kbh. 1890.
Dahl, B., Latinsk litteraturhistorie på grundlag af Onorato Occioni: Storia della letteratura latina. Krist. 1889.
Danmarks gamle Folkeviser, udg. af Sv. Grundtvig. 5. D. 3. H. Udg. af A. Olrik. Kbh. 1889.
† Danmarks Statistik. Statistisk Tabelværk. 4. Række. Ltr. B. Nr. 5—6. Ltr. D. Nr. 11—12. Kbh. 1888—89. 4. 4 Bd.
† — — — , Statistiske Meddelelser. 3. Række. 9. Bd. Kbh. 1889.
† — — , Sammendrag af statistiske Oplysninger ang. Danmark. Nr. 10. Kbh. 1889.

Dansk biografisk Lexicon. Udg. af C. F. Bricka. 19.—27. H. Kbh. 1889—90.
Dansk Kirketidende. Kbh. 1889—90. Forts.
Dansk Missions-Blad. Kbh. 1889—90. Forts.
Danske Kirkelove, udg. af H. F. Rørdam. 3. Bd. 3. H. Kbh. 1889.
Danske Magazin. 5. R. 2. Bd. 1. H. Kbh. 1889. 4.
Danske Mindesmærker, udg. af C. F. Holm m. fl. Kbh. 1869—77. 2 Bd. Fol. Fig. Tvl.
* Darwin, C., Om Arternes Oprindelse ved Kvalitetsvalg. Overs. af J. P. Jacobsen. Kbh. 1872.
* — , Menneskets Afstamning og Parringsvalget. Overs. af J. P. Jacobsen. Kbh. 1874—75. 2 D. i 1 Bd. Fig.
* — , Rejse om Jorden. Populære Skildringer. Paa Dansk ved E. C. Hansen og A. Jørgensen. Kbh. 1876. Tvl. Forf. Portr.
Demosthenes, Orationes ex rec. Guil. Dindorfii. Ed. 4. correctior cur. F. Blass. Ed. major. Vol. III. Lips. 1889.
Den dansk-tydske Krig 1864. Udg. af Generalstaben. 1. D. Kbh. 1890. Kort.
Den literaire Retskrivning. Vedtægter samt orthogr. og gram. Raadgiver. Kbh. 1889.
Deutsch, F., Papst Innocenz III. Breslau 1876.
Deutsche Dichter des 16. Jahrhunderts. Herausgeg. von K. Goedeke u. J. Tittmann. Lpz. 1867—80. 15 D. i 8 Bd.
— des 17. Jahrhunderts. Herausgeg. von K. Goedeke u. J. Tittmann. Lpz. 1869—80. 14 D. i 7 Bd.
Deutsche Rundschau. Berlin 1889—90. Forts.
Dietrichson, L., Adolph Tidemand, hans Liv og hans Værker. Christ. 1878—79. 2 D. i 1 Bd. Portr.
— , Den norske Træskjærerkunst. Christ. 1878. Fig.
Drumann, W., Geschichte Bonifacius VIII. Königsb. 1852. 2 D. i 1 Bd.
Elvius, S., Danmarks Præstehistorie i Aar. 1869—1884. Kbh. 1885—87.
Entomologiske Meddelelser, udg. ved F. Meinert. 2. Bd. 2.—4. H. Kbh. 1889—90. Fig. Tvl.
Erslev, K., Danmarks Len og Lensmænd i det 16. Aarh. (1513—96). Kbh. 1879.
† Exploration internationale des régions arctiques. 1882—83. Expédition danoise. Observations faites a Godthaab. Tome II. Copenh. 1889. 4. Fig. Tvl.
Faguet, É., Dix-huitième siècle, études littéraires. 4. éd. Paris 1890.
Falbe-Hansen, V., og W. Scharling, Danmark i 1890. Supplementbind til Danmarks Statistik. 1.—2. H. Kbh. 1890.
— , Stavnsbaands-Løsningen og Landboreformerne. II. Fra 1807 til Nutiden. Kbh. 1889.
Farrar, F. W., Hedenske Sandhedssøgere. Overs. af L. Hoffmeyer. Kbh. 1888.

Flensborg Avis. Flensb. 1889—90. Fol. Forts.
Franzos, K. E., Die Juden von Barnow. 2. Aufl. Stuttg. u. Lpz. 1878.
Freund, V., H. E. Freunds Levned. Udg. af H. R. Baumann. Kbh. 1883. Tvl. Portr.
Gazul, Clara, Theâtre. Paris 1825.
Geill, C., Brystsyge. Kbh. 1890.
Gerstäcker, F., Humoristische Erzählungen. Berlin. u. A. 3 D. i 1 Bd.
Geschichte der deutschen Kunst. I. Die Baukunst von R. Dohme. II. Die Plastik von W. Bode. III. Die Malerei von H. Janitschek. V. Das Kunstgewerbe von J. v. Falke. Berlin 1885—90. 4 Bd. Fig. og Tvl.
* — der Reisen, die seit Cook an der Nordwest- und Nordøst-Küste von Amerika unternommen worden sind. Aus dem Engl. ausgearb. von G. Forster. Berlin 1791. 3 Bd. 4. Tvl.
Bispinde H. Gislesens Breve i Udvalg. Udg. ved B. Gjør. Forord af G. Jensen. Krist. 1885. Forf. Portr.
† Godskesen, N. H., Om Lidelser af Chorda tympani og Plexus tympanicus. Kbh. 1888.
Goethe, Faust. Overs. af P. Hansen. 2. B. Kbh. 1889.
— , Briefe an Frau v. Stein, herausgeg. von A. Schøll. 2. Aufl. bearbeitet von W. Fielitz. Frankf. a. M. 1883—85. 2 Bd. Portr.
Goethe-Briefe aus Fr. Schlossers Nachlass. Herausgeg. von J. Frese. Stuttg. 1877. Portr.
Granzow, F. C., Geografisk Lexicon. 5.—13. Lev. Kbh. 1889—90. Tvl.
Gregorovius, F., Geschichte der Stadt Athen im Mittelalter. 3. Aufl. Stuttgart 1889. 2 Bd.
Grimm, J. u. W., Deutsches Wörterbuch. 8. Bd. 4. Lief.; 11. Bd. 1. Lief.; 12. Bd. 3. Lief. Lpz. 1889—90. 4.
Grove-Rasmussen, A. C. L., Kristelige Levnetsløb i det 19. Aarh. 3. Række. Odense 1889. Portr.
Grundtvig, N. F. S., Roskilde-Riim. Kbh. 1814.
Grønbech, A. C., Ørets Pleje i syg og sund Tilstand. Kbh. 1889. Fig.
† Gudmundsson, V., Privatboligen på Island i sagatiden. Kbh. 1889. Fig.
Guéroult, G., Le centenaire de 1789. Paris 1889.
Guizot, Mémoires pour servir a l'histoire de mon temps. Paris 1858—67. 8 Bd.
* Haggerston, W. J., Newcastle-upon-Tyne public libraries. Supplementary catalogue of books added to the lending department. London 1887.
Halberg, F., Om Stemningen. Kbh. 1888.
— , Om Stemningens Betydning for Menneskets Aandsliv. Kbh. 1889.
† Halbertsma, J., Lexicon Frisicum. A-Feer. Ed. et indices adjec. T. Halbertsma. Hagae comitis. 1876.
Halvorsen, J. B., Norsk Forfatter-Lexicon 1814—80. 22.—24. H. Krist. 1889.
Hamerling, R., Aspasia. 2. Aufl. Hamb. 1876. 3 D. i 1 Bd.
Hammershaimb, V. U., Færøisk Anthologi. 4. H. Kbh. 1889.

Hansen, P., Den danske Skueplads. 1.—4. H. Kbh. 1889—90. Fig. Tvl. Portr.

Herrig, H., Luther. Et kirkeligt Festspil. Overs. efter Orig. 13. Oplag af O. Kynde. Kbh. 1880.

Heyse, P., Kinder der Welt. 4. Aufl. Berlin 1874. 3 D. i 2 Bd.

* Historisk Beretning om afg. Generallieutnant B. D. v. Staffeldt's Forhold under det norske Feldttog imod Sverrig [1814]. Udg. af B. H. v. Munthe af Morgenstjerne. 1. D. Kbh. 1827.

* Hofman, T. de, Kort Afhandling om Oprindelsen til at tage og at give Tiende samt Rettighed til at kalde Præster. 2. Opl., forøget med et Tillæg. Kbh. 1777. 4. Forf. Portr.

† Holm, E., Den offentlige Mening og Statsmagten i den dansk-norske Stat i Slutn. af det 18. Aarh. (1784—99). Kbh. 1888. 4.

* Homerus, Ilias. Ex rec. F. A. Wolfii. Lips. 1817. 2 D. i 1 Bd.

Hugo, V., Oeuvres complètes. Drame V. Actes et paroles IV. Paris. u. A. 2 Bd.

Hübner, E., Grundriss zu Vorlesungen über die röm. Litteraturgeschichte. 4. vermehrte Aufl. Berlin 1878.

— —, Römische Herrschaft in Westeuropa. Berlin 1890.

Hölty, L. H. C., Gedichte. Neu besorgt u. vermehrt von J. H. Voss. 3. Ausg. Königsb. u. Lpz. 1833.

† Indbydelsesskrifter til de off. Examener i danske Skoler. 1889. 38 Bd.

† — til de off. Examener i norske Skoler. 1888. 25 Bd.

† — til de off. Examener i svenske Skoler. 1888 40 Bd.

Ingemann, B. S., Svanesang. En Kjærlighedshymne til hans Hustru, Lucie Mandix, udg. af V. Heise. Kbh. 1889. 4. Fig. Portr. af L. Mandix.

Jahrbücher für classische Philologie. Lpz. 1889—90. Forts.

— für Philologie und Paedagogik. Lpz. 1889—90. Forts.

— für classische Philologie. 17. Supplementband. 1. H Lpz. 1889.

Jensen, G., Afhandlinger om Gudstjeneste og Menighedsliv. Krist. 1887.

Justinus Martyr, Apologier. Overs. af C. H. Muus. Kbh. 1836.

† Jørgensen, C., Kvindefigurer i den archaiske græske Kunst. Kbh. 1888. Fig. Tvl.

† Kaarsberg, H. S., Hernia umbilicalis adult. Kbh. 1889. 4.

— —, Vore Børn. 12 folkelige Foredrag. Kbh. 1889.

† Kancellists Brevbøger. (1556—60). Udg. af C. F. Bricka. 2. Halvdel. Kbh. 1888.

Karten von Attika. Mit erläut. Text herausgeg. von E. Curtius u. J. A. Kaupert. 6. H. Berlin 1889. Fol.

Kirkehistoriske Samlinger. Kbh. 1889—90. Forts.

Kjølhede, A., Lord Shaftesbury. Kbh. 1890.

Knudsen, J. K., En Reise i Rødkarenernes Land. Kbh. 1889. Tvl. Forf. Portr.

Koch, L., og H. F. Rørdam, Fortællinger af Danmarks Kirkehistorie fra 1517 til 1848. Kbh. 1889.

Kong Christian IV's egenhændige Breve. Udg. ved C. F. Bricka og J. A. Fridericia. 16. H. Kbh. 1889.

Kgl. dansk Hof- og Statskalender for Aaret 1890. Kbh. 1890.
Kristensen, E. Tang, Nogle Efterretninger om Lerchenfeldts (Bonderups) ældre Historie. 1. H. Kbh. 1889.
[Kübel, R.], Moderne Kristendom. Kbh. 1889.
Kørting, G., Lateinisch-romanisches Wörterbuch. 1. Lief. Paderborn 1890. 4.
La chanson de Roland, texte critique, traduction et commentaire par L. Gautier. 6. éd. Tours 1876.
* La Cour, P., Menneskelegemets Bygning og Livsvirksomhed. 2. Opl. Skoleudgave. Kbh. 1890. Fig.
Landseck, R., Bruno. Sein Leben, seine Lehre und sein Tod auf dem Scheiterhaufen. Lpz. 1890. Fig. Tvl. Portr.
Lange, J., Bastien Lepage og andre Afhandlinger. Kbh. 1889.
— , Kunstakademiets Afstøbningssamling. Antik Skulptur. Kbh. 1887.
Laxdæla Saga. Udg. ved K. Kålund. 1. H. Kbh. 1889.
Lectures françaises. Udvalgte Stykker af nyere franske Forfattere, udg. af K. Nyrop. 1. Afd. Kbh. 1890.
*[Lefolii, H. H.], Fortegnelse over 16 Aars Tilvækst til Viborg Kathedralskoles Bogsamling. Viborg 1890.
Leonhard, G., Grundzüge der Geognosie u. Geologie. 4. Aufl. 4. Lief. Lpz. 1889. Fig. (Slutning).
Levertin, O., Theater och drama under Gustaf III. Stockh. 1889.
Libri memoriales capituli Lundensis. Paa ny udg. ved C. Weeke. 2. H. Kbh. 1889. (Slutning).
Louvet de Couvrai, Mémoires sur la révolution française. Paris 1829. 2 Bd.
Lund, Tr., Danmarks og Norges Historie i Slutn. af det 16. Aarh. I. 10. Bog. Forberedelse til Bryllup. Kbh. 1890.
Lundbeck, T., Det engelske Drama før Shakespeare. Kbh. 1890.
* Lunn, C., Haandbog over det danske Tiendevæsen. Kbh. 1839.
* — F, Efterretninger om min Farfader C. D. Lunn. Kbh. 1884.
* Løffler, J. B., Gravmonumenterne i Sorø Kirke. Med 17 lithogr. Tavler. Kbh. 1888. Fol. Tvl.
Maanedsskrift for den elementære Mathematik. Kbh. 1889. (Slutning).
† Meddelelser ang. de lærde Skoler med dertil hørende Realundervisning for Tidsrummet fra 1. Jan. 1888 til 19. Aug. 1889. Udg. af A. F. Asmussen. Kbh. 1890.
* — om Etatsraad F. C. A. Lunn til Knabstrup, væsentligt efter hans egne Optegnelser. Kbh. 1888. Tvl. Portr.
† — om Grønland. 8.—12. H.; 3. H. Fortsættelse I—II. Kbh. 1887—89. Fig. Tvl.
* Meidell, F., Træfningen ved Vidsø (Wittsjø) d. 11. Febr. 1612. Kbh. 1886.
Mérimée, P., Lettres a une inconnue. 10. éd. Paris 1876. 2 Bd.
— , Lettres a une autre inconnue. 5. éd. Paris 1875.
Moliere, Oeuvres. Nouv. éd. par E. Despois et P. Mesnard. X. Paris 1889.
Mollerup, W., og F. Meidell, Bille-Ættens Historie. 1. D. 4.—5. H.; 2. D. 8.—13. H. (Slutning). Kbh. 1889—90.
Murray, J. A. H., A new English dictionary on historical principles. 3.—4. part. Oxf. 1887—88. 4.
Museum. Tidsskrift for Historie og Geografi. Kbh. 1889—90. Fortsættes.

Muston, A., Das Israel der Alpen. Erste vollständige Geschichte der Waldenser Piemonts. Nach dem Französ. von J. F. Schröder. Duisburg 1857.

Müller, S., Ordning af Danmarks Oldsager. Stenalderen. Avec un résumé en français. Kbh. 1888. 4. Tvl.

† — E., Om Arthrectomia genus ved tuberkuløs Arthroitis. Kbh. 1889.

Müntz, E., Les précurseurs de la renaissance. Paris 1882. 4. Fig. Tvl.

* Møller, H. J., Apotheker Jacob Møller og hans Slægt. Kbh. 1889. 4. Fig.

— O., Forsøg til en kort Forklaring over St. Johannes Aabenbaring. Kbh. 1889.

* Niebuhr, C., Reisebeschreibung nach Arabien und andern umliegenden Ländern. Kopenh. 1774—78. 2 Bd. 4. Tvl.

Nielsen, F., Haandbog i Kirkens Historie. 2. Bd. 6.—7. H. Kbh. 1889.

— , N. F. S. Grundtvigs religiøse Udvikling. Et Mindeskrift. Kbh. 1889. Portr.

— O., Kjøbenhavn i Aar. 1660 til 1699. 3. H. Kbh. 1889. (Slutning.)

* Oldenburg, F., Forlig eller Revolution. Kbh. 1884.

Oncken, W., Allgemeine Geschichte in Einzeldarstellungen. 158.—176. Abtheil. Berlin 1889—90. Fig. Tvl.

Paulus Orosius, Historiarum adversum paganos libri 7, ex recogn. C. Zangemeister. Lips. 1889.

Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aar. 1885—89. Kbh. 1885—90. 5 Bd. Fig. Tvl.

* Paulli, J. H., Taler ved Georg I, Grækernes Konges, Confirmation. Kbh. 1863.

† Paulsen, A., Contribution a notre connaissance de l'aurore boréale. [Extrait du bulletin de l'académie royale danoise des sciences et des lettres.] Copenh. 1889.

Pavels, Cl., Dagbøger for Aar. 1812—13. Udg. af L. Daae. 2. H. Krist. 1889.

Petermanns Mitteilungen. Gotha 1889—90. 4. Forts.

— Ergänzungsheft 89—97. Gotha 1888—90. 4. Kort.

Petersen, C. G. J., Det videnskabelige Udbytte af Kanonbaaden „Hauch"s Togter i de danske Have i Aar. 1883—86. I. Oversigt over Skrabningerne. Echinodermata. Atlas (7 Kort). Kbh. 1889. 4. 2 Bd.

† — E., Vanadinet og dets nærmeste Analoger. Kbh. 1888.

* — J., og G. Forchhammer, Astronomi med Opgaver, Tabeller og Stjernekort. Kbh. 1889. Fig. Tvl.

Plutark, Levnedsskildringer. Overs. af V. Ulmann. 1.—10. H. Arendal og Kbh. 1876—86.

Prokantsler E. Pontoppidans Levnetsbeskrivelse og hans Dagbog fra en Reise i Norge i Aaret 1749, forf. af ham selv. Med en Indledning af C. Paludan-Müller, udg. af N. E. Hofman (Bang). Odense 1874.

Poulsen, V., Fortællinger af Norges Historie. 16.—18. H. Krist. 1889—90. Fig. Tvl.

† — V. A., Anatomiske Studier over Eriocaulaceerne. Kbh. 1888. Tvl.

* Prøvebog fra A. C. Bangs Enkes Bogtrykkeri i Næstved. 1889. 4.

Rawlinson, G., The seventh great oriental monarchy. London 1876. Fig. Tvl.
Reclus, É., Nouvelle géographie universelle. XIV. Océan et terres océaniques. Paris 1889. 4. Fig. Tvl. Kort.
Rémusat, P. de, A. Thiers. Paris 1889. Portr.
Revue des deux mondes. Paris 1889—90. Forts.
Richardson, C. F., American literature 1607—1885. New York and London. 1888—89. 2 Bd.
Rochechouart, Souvenirs sur la révolution, l'empire et la restauration. Paris 1889. Portr.
Rosenberger, F., Die Geschichte der Physik. 3. Bd. 2. Abtheil. Braunschw. 1890. Fig. (Slutning.)
† Rovsing, T., Om Blærebetændelsernes Ætiologi, Pathogenese og Behandling. Kbh. 1889.
Rückert, F., Nachgelassene Gedichte und neue Beiträge zu dessen Leben u. Schriften. Von C. Beyer. Wien 1877. Forf. Portr.
Røn, P., Sciagraphia Lutheri Danici sive biographia Joh. Tausani. Hafniæ 1757. Portr.
† Samling af de for Universitetets Legater gjældende Bestemmelser. Kbh. 1890. 4.
Samlinger til jydsk Historie og Topografi. Aalb. 1889—90. Forts.
Sand, George, Le compagnon du tour de France. Nouv. éd. Paris 1889. 2 D. i 1 Bd.
Santalen. Missionsskrift. Krist. 1889—90. Fortsættes.
Sarpi, P., Geschichte des Konziliums von Trident. Ins Deutsche übersetzt von W. Winterer. Mergentheim 1839—41. 7 D. i 2 Bd.
* Scheuer, A. P. J., Oversigt over den latinske Grammatiks vigtigste Regler. Kbh. 1889. Fol.
Schlegel, A. W., Poetische Werke. Heidelb. 1811. 2 D. i 1 Bd.
Schleisner, P. A., Til Belysning af Dagshistorien efter Frederik VII's Død. Kbh. 1889.
Schneller, L., Jesu Fodspor. Billeder fra Palæstina til Forklaring af den hellige Skrift. Paa Dansk ved V. Møller. Kbh. 1889.
Schück, H., Svensk literaturhistoria. 8. h. Stockh. 1890.
Simonsen, D., Skulpturer og Indskrifter fra Palmyra i Ny Carlsberg Glyptothek. Kbh. 1889. Tvl.
* Sløjdsagen i Danmark 1889. 4. Aarsberetning. Kbh. 1890.
Småstykker 12—14, udg. af Samf. til Udg. af gl. nord. Litteratur. Kbh. 1889.
Sorterup, J., Nye Heltesange om Frederik IV's Sejrvindinger, på ny udg. ved F. Rønning. Kbh. 1889.
Spielhagen, F., Problematische Naturen. 4. Aufl. Lpz. 1872. 2 Bd.
— , Hammer und Amboss. 9. Aufl. Lpz. 1885. 2 D. i 1 Bd.
Stern, A., Fünfzig Jahre deutscher Dichtung. 1820—70. Mit biogr.-krit. Einleitungen. Lpz. 1871. 4.
Stifter, A., Studien. Pesth 1850. 6 D. i 3 Bd. Tvl.
Sue, E., Les mystères de Paris. Brux. et Lpz. 1842—43. 16 D. i 8 Bd.
— , Le Juif errant. Lpz. 1844—45. 10 Bd.
Sybel, H. v., Die Begründung des deutschen Reiches durch Wilhelm I. 3. unveränd. Aufl. München u. Lpz. 1890. 2 Bd.

Sønderjydske Aarbøger. 1. Bd. Flensb. 1889.
Sørensen, C. T., Frederik VI's fortrolige Brevvexling med Norge i Aaret 1809. Kbh. 1889. 4.
— , H. L., Norsk Flora for Skoler. 6. Udg. Krist. 1890. Fig.
Tacitus, C., Den ældre romerske Kejsertid efter C. T.'s Årbøger og Historiebøger. Overs. af O. A. Hovgård. Kbh. 1885—89. 3 Bd.
Taschenberg, O., Bibliotheca Zoologica. II. 7. Lief. Lpz. 1889.
* The Guardian Newspaper. London 1889—90. Fol. Forts.
Theodorus, Peter Nicolai Holst, det 18. Aarh.'s Søren Kierkegaard. Kbh. 1884.
Theologisk Tidsskrift for den danske Folkekirke. Udg. af H. V. Sthyr. 5. Bd. Kbh. 1888.
— for den evang.-luth. Kirke i Norge. Udg. af C. P. Caspari, G. Johnson og A. C. Bang. 3. Række. 2. Bd. Christ. 1888.
Thrap, D., Bidrag til den norske Kirkes Historie i det 19. Aarh. 2. Samling. 2. H. Krist. 1890. (Slutning.)
Tidsskrift for Mathematik. Kbh. 1889. (Slutning.)
— , Nyt, for Mathematik. A. og B. Kbh. 1890. Forts.
— for Physik og Chemi. Kbh. 1889—90. —
— , Geografisk. — — — 4.
— , Historisk. — — —
— , Nordisk, for Filologi. — — —
— , Personalhistorisk. — — —
— for Sundhedspleje. — — —
— , Historisk. Krist. — —
— , — Stockh. — —
— , Nordisk (det Letterst.). — — —
— , Pedagogisk. Halmstad — —
Treschou, F. C. B., Postadressebog for Kongeriget Danmark. 4. Udg. Kbh. 1890.
† Universitets- og skole-annaler. Ny række. 3. aarg. 1888. Krist. 1888.
Ussing, J. L., Nedre-Ægypten, Skildringer og Indtryk fra et Ophold i Mansurah. Kbh. 1889. Fig. Tvl.
Vejviser for Kjøbenh. og Frederiksberg for 1889. Kbh. 1889.
— for Legatsøgende. Kbh. 1890.
* Welford, R., History of Newcastle and Gateshead in the 14. and 15. centuries. London. U. A. Fig.
Vig, O., Enkelte af O. V.'s Arbeider til Folkelæsning. Samlede og udg. ved O. Arvesen. Christ. 1859.
Wikner, Pontus, Tanker og Spørgsmaal for Menneskens Søns Aasyn. Udg. ved S. Thormodsæter. Krist. 1889. Forf. Portr.
Vilmorin, Illustrirte Blumengärtnerei. 2. Aufl., vermehrt von T. Rümpler. Berlin 1883. Fig.
— , — , Ergänzungsband. Die Neuheiten des letzten Jahrzehnts. Berlin 1888. Fig.
† With, C. E., Pathogenesen og Behandlingen af de i høire Fossa iliaca forekommende Betændelser. Kbh. 1889. 4.
* Witschel, J. H. W., Morgen- und Abendopfer in Gesängen. 9. verm. u. verbess. Ausg. Sulzbach 1828.
Voigt, G., Die Wiederbelebung des classischen Alterthums. 2. umgearb. Aufl. Berlin 1880—81. 2 Bd.

Voigt, J., Hildebrand als Papst Gregorius VII und sein Zeitalter. 2. veränd. Aufl. Weimar 1846. Portr.
Vor Ungdom. Kbh. 1889—90. Forts.
* Wroblewski, O. B., Ti Aar i C. A. Reitzels Boglade. Kbh. 1889.
* Wulff, H., Den danske Rigsdag. Polit. Portræter af Rigsdagens Medlemmer 1879—81. Kbh. 1882.
Wurzbach, A. v., Geschichte der holländischen Malerei. Lpz. u. Prag 1885. Fig.
Zahle, P. C., K. L. Rahbek og hans Samtid. Kbh. 1860. Portr.
Zeitschrift für den physikal. u. chem. Unterricht, herausgeg. von F. Poske. 3. Jahrg. Berlin 1889—90. Forts.
— für kirchl. Wissenschaft u. kirchl. Leben. Herausgeg. von C. E. Luthardt. 9. Jahrg. Lpz. 1888.
Æreboe, R., Autobiografi (1685—1744). Udg. af G. L. Grove. Kbh. 1889. Forf. Portr.
Östnordiska och latinska medeltidsordspråk. I. Texter utg. av A. Kock och C. af Petersens. 1. h. Kbh. 1889.

Skolens Examina

agtes iaar afholdte i følgende Orden.

Skriftlig Afgangsprøve.

Tirsdag den 10de Juni 8—12 Dansk Udarbejdelse (fri Opgave). Onsdag den 11te Juni 8—12 Version — Arithmetisk Udarbejdelse. Torsdag den 12te Juni 8—12 Fransk Stil — Geometrisk Udarbejdelse. Fredag den 13de Juni 8—12 Dansk Udarbejdelse (bekj. Stof). Lørdag den 14de Juni 8—12 Projektionstegning; 4—8 Beregningsopgave.

Fjerde Klasse, der faar sine Opgaver sendte fra Ministeriet: Tirsdag den 10de Juni 8—12 Dansk Udarbejdelse. Onsdag den 11te Juni 8—12 Arithmetisk Udarbejdelse. Torsdag den 12te Juni 8—12 Geometrisk Udarbejdelse. Fredag den 13de Juni 8—12 Latinsk Stil.

Mundtlig Afgangsprøve,
skriftlig og mundtlig Aarsprøve.

Fredag den 20de Juni.

Kl.
12 **Dim.** Fransk Sk.

Skolens skriftlige Aarsprøve falder i Dagene fra den 25de til den 27de Juni.

Torsdag den 26de Juni.

Kl.
6 **Dim.** Græsk F.

Fredag den 27de Juni.

Kl.
8 **Dim.** Græsk F.
9 IV Græsk Hs.

Lørdag den 28de Juni.

Kl.	Kl.
8 V (spr.) Latin F.	4 **Dim.** Engelsk Hf.
V (math.) Mathematik P.	

Mandag den 30te Juni.

Kl.	Kl.
8 **Dim.** Fysik Ms., P.	4 V (m.) Fransk Sk.
IV Tysk Hf.	IV Math. Ms.
III Fransk Sk.	3 II Religion V.
	I Geografi T.

Tirsdag den 1ste Juli.

Kl.	Kl.
8 **Dim.** (m.) Math. P.	4 IV Math. Ms.
V (spr.) Fransk Sk.	3 II Naturhist. T.
III Latin Hs.	I Tysk Hf.
	Fbkl. Dansk M.

Onsdag den 2den Juli.

Kl.	Kl.
8 **Dim.** Hist. Hs.	3 II Math. Hm.
IV Geografi T.	I Fransk M.
III Religion V.	Fbkl. Tysk V.

Torsdag den 3die Juli.

Kl.	Kl.
8 IV Naturhist. T.	3 IV III Naturlære Hm.
III Græsk M.	4 II Historie Ms.
	3 I Dansk V.
	Fbkl. Fransk M.

Fredag den 4de Juli.

Kl.	Kl.
8 V Græsk Hs.	3 IV Latin Br.
III Geometri Hm.	II Fransk Sk.
II **Dim.** Tysk Hf.	I Mathematik P.
	Fbkl. Religion V.

Lørdag den 5te Juli.

Kl.	Kl.
8 **Dim.** Latin Br.	3 II Latin Hs.
V Historie Hs.	I Religion V.
III Arithmetik Hm.	Fbkl. Historie Ms.

Mandag den 7de Juli.

Kl.	Kl.
8 V Dansk, Oldnord. Hf.	4 II Geografi T.
IV Fransk Sk.	3 I Latin M.
III Historie Ms.	Fbkl. Naturhist. T.

Tirsdag den 8de Juli.

Kl.	Kl.
8 III Naturhist. T.	4 **Dim.** Dansk, Oldn. Hf.
12 **Dim.** Dansk, Oldn. Hf.	3 I Naturhist. T.

Onsdag den 9de Juli.

Kl.	Kl.
8 V Engelsk, Tysk Hf.	3 V (math.) Naturl. P.
III Tysk Br.	II Tysk Br.
	I Historie Ms.
	Fbkl. Geografi T.

Torsdag den 10de Juli.

Kl.
8 V (spr.) Naturlære P.
IV Historie Ms.
III Geografi T.

Torsdag den 10de Juli bekjendtgjøres Udfaldet af Censuren for samtlige Klasser.

Fredag den 11te og Lørdag den 12te Skovtour til Møen, hvorefter Sommerferien tager sin Begyndelse.

Mandag den 14de Juli Kl. 8 bliver Prøve for Aspiranter.

Mandag den 18de August Kl. 12 maa de nyoptagne Disciple være paa Herlufsholm. De ældre Disciple give Møde inden Kl. $10^1/_2$ Aften. Tirsdag den 19de August begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Disciplenes Forældre og Værger, saavelsom Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning.

Joh. Forchhammer.

1890.